IX. évfolyam. 74. szám. Vasárnap, 1875. junius 27.

Előfizetési díj:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egy évre . . . . 20.—
Félévre . . . . 10.—
Negyedévre . . . 5.—
Egy hóra . . . 1.80
Egy szám 8 krajczár.

Hirdetési díj: 9 hasábos petitsor egyszeri hirdetése 12 kr. többször 10 kr.

Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr.

Nyilttér: Öt hasábos sor 30 krajczár.

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
Budapesten IV.
megyeháztér 9. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadtatnak el,
Kéziratok csak rendkivüli esetben küldetnek vissza.

Kiadó-Hivatal:
Budapest, IV., Megyeháztér 9. sz.
Vodiáner F. nyomdájában

Felhivás.

Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végével lejárt, — tisztelettel felkérjük előfizetésük mielőbb megujitására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék.

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS és MAGYAR UJSÁG"-ra.

Juli—szeptember évnegyedre . **5** frt. — kr.
Juli—szeptember félévre . . **10** frt. — kr.
Egy hóra . . . . . **1** frt. **80** kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az **„Egyetértés és Magyar Ujság"** kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megyeháztér 9. szám alatt küldendők.

Budapest, junius 26.

A „szabadelvüség" már eljutott a pontra, hol a legnagyobb zavarban van önmagával. — Azt a stadiumot, hol mindenki az országban azt hihette, hogy ő is a „szabadelvü" párthoz tartozik, igen természetes rendben követi a másik, hol senki sem fogja tudni, vajjon a „szabadelvüek" közé tartozik-e ő is. Látjuk, hogy az egypártuság gyakorlata, mint egy pajzsos sisakos Minervát készen hozta világra az annyira keresett theoriát is. Tökéletesen megegyezik az Hegelnek bölcsészeti fejtegetésével, mely a legmagasabb potentiában a lét és nemlét ellentétes fogalmait azonossá teszi. A „szabadelvü" párt érezni kezdi, hogy ő benne is megtörtént az ellenkező fogalmak bölcsészeti kiegyenlitése. Léte teljesen azonossá lett nemlétével. A mikor minden volt, ugyanakkor semmivé is lett. Neve a politikai eszmék világában már ugyanazzal a jelentőséggel bir, melylyel az „izé" szót ruháztuk fel a köznyelvben. Jelenti a zavart, az értelmetlenséget, a határozatlanságot, a kifejezési képtelenséget, a mi van és nincs, a mit tudunk és nem tudunk, a mit akarunk és nem akarunk.

A „szabadelvüség" az a név, mely egyszerüen — puszta név, mert semmi tárgya nincsen. Név, melynek felfogását nem lehet objectiv uton meghatározni, mely helyet enged a subjectivitás korlátlan csapongásainak, melyet megért a ma született gyermek is, mert értheti mindenki alatta azt, a mi tetszik. Igy hát tökéletesen hasonlit a zenéhez is. Csak az a baj, hogy a zenénél az emberek be is elégesznek a subjectiv benyomásokkal és nem bántják egymás érzelmeit; ellenben a „szabadelvüség" hivei az ő egyéni felfogásukat a világ közös kincsévé is akarják tenni. És akkor veszik észre, hogy mert oly jól értették meg a „szabadelvüséget", teljességgel nem értik egymást és kifejlődik a sphaerák harmoniája helyett a poklok irtóztató zsivaja.

A „szabadelvüség" furulyájából bánatos szemrehányás hangzik a conservativek felé, hogy miért váltak külön a szabadelvü Arkádiától és a legszebb változatokban foly a bizonyitgatás, hogy a zempléni pontok semmi, de épen semmi elvi különbséget nem teremtettek a „szabadelvü" párthoz. Ugyanakkor a „szabadelvüség" harsonája megszólal mint istenitélet, hogy kitagadja kebeléből azokat, kik a hivők igaz dicsőségét keresték, és hogy vakmerő conservativ eretnekségnek bélyegezze azt, mi szinarany kormánypárti szabadelvüség gyanánt lett bemutatva. A „szabadelvü" „Pesti Napló" és „Pester Lloyd" azt kérdezik a conservativektől, hogy miért nem tartoznak a szabadelvüekhez és mi okon lehetnek ők conservativek?

A „szabadelvü" „Hon" és „Ellenőr" pedig szigoru inquisitiót rendelnek a „szabadelvüek" fölött, hogy hatalmi szózattal conservativekké degredálják azokat, kik minden áron „szabadelvüek" akarnak maradni. Igy lesz a conservativ szabadelvüvé és a szabadelvü conservativvé. Még kitünik, hogy az egész pártalakulásban roppant személytévedés történt és báró Sennyeynek kellene kéjelegnie a kormányzat programmtalan boldogságában, ellenben Tisza Kálmánnak volna valódi joga a zempléni pontok ellenzéki revelatióira. Kiben volna oly kösziv, hogy ne sajnálná azokat, kik épen saját ideáljok részéről nyerik a számüzetés büntetését? Ki magyarázza meg nekik, mi történt velök és ki adja okát a sorsnak, mely őket érte. Hogy rendelhetni rájuk nézve a tolonczoztatást a conservativ táborba, ha a conservativek és szabadelvüek között semmi elvi különbség nincsen és a conservativeknek jogszerüen a „szabadelvü" párthoz kellene tartozniok? És ha volnának is elvi különbségek, vagy ha lesznek olyanok később, mint a „szabadelvüség" glossatorai komikusan hirdetik: már miért lesznek a conservativ táborba sorozva, a kik ugy a mai mint a sejtelmes jövő különbségekre nézve a szabadelvüség irányát és hajlamait találják fel magukban? Szomoru kérdések, melyekre nincs felelet a fuzionák boldog birodalmában.

De van tanuság az országra nézve. A fuzió kezdődött az elvek általános befogadásával és végződik a személyek kizáratásával. Az „elvek tökéletes fentartásának", mivel a fuziót létrehozták, az lett első természetes következménye, hogy semmi sem lesz megtürve, a mi valóban elv. A „szabadelvüség" kormányzatának azok az első proscribáltjai, kik a szabadelvüséget csakugyan mint elvet, mint gondolatot és törekvést fogták fel. Vajjon lehet-e az országban erkölcsi érzetére annyira eltompult ember, ki ne olvassa a legnagyobb szégyennel, — mit a kormánypártiság politikája követel? Nézzék meg az impertinens ukázokat, melyeket a félhivatalosság organumai a választókerületekhez menesztenek, nézzék meg a magyarázatokat és véleményeket, melyekkel a választók oktatására igyekeznek. Ott kimondják, hogy a Sennyeypárt programmja nem teremtett elvi különbséget, de mert a programm ellenzéki alapul lett választva, a „szabadelvüség" választócortainak nem szabad senkit elfogadniok, ki általános kijelentéseibe csak valamit is belevegyit a zempléni pontok részletei közül. Csak valamit is! Hiszen még mi is találunk a zempléni pontok közül egyet mást, a mit elfogadhatunk, mi kik a Sennyey-párttal nagyon gyökeres elvi ellentétben tudjuk magunkat. Hogy szenvedhetnek tehát oly rettenetes idyosincrasiában azok, kik „elvi különbségeket" sem fedeznek fel? Óh de a zempléni pontokban már némileg megvan az, mi a kormánynak üldöző réme: a programm. Programm! — ugy hangzik ez a kormány füleibe, mint a kakuk halálkiáltása. Az ország tudomásul veheti az „Ellenőr" illetékes vallomását, hogy a Sennyey-pártnak programmja elvi különbséget már tartalmánál fogva nem von maga után.

Az ország mindarra el lehet készülve a jelen kormánytól, a mi a zempléni pontokban foglaltatik, elvi ellentét gátja nem áll az utban. De Tisza Kálmán nem akarja lekötni magát, ő fen akarja tartani magának a szabadságot, hogy kénye, a kormány érdeke és a helyzetnek opportunitasa szerint határozhassa meg, mit fogad el és mit tüz ki a valósitás napirendjére. Elvek nem vezérlik, el fog fogadni bármit, ha a kormány érdekében fog állani, de nem fogja elfogadni, ha ellenkező az eset. Azért a kormánynak határozott ellenszenvvel kell viseltetnie mindenki iránt, ki bármily elvi tétel felállitása által azt a kötelezettséget vállalja, hogy az elvet a kormánynak ellenkező akarata mellett is szem előtt fogja tartani.

Az anathema nem csak a zempléni pontokra vonatkozik, hanem egyátalában minden lehető pontra, mi más kötelezettséget teremtene mint azt, hogy Tisza Kálmánt feltétlenül és kérdés nélkül követni kelljen. A conservativ elvek ellen nem az a kifogás, hogy conservativek, hanem az, hogy elvek és a conservativ táborba lesz számüzve a ki csak elveket vall. Igy tökélyét éri az uj pártalakulás, hol conservativnek kell lennie mindenkinek, ki csak szabadelvü elveket vall.

Azért választók hallgassátok meg a kormány lapjainak rendelő tanácsait és okuljatok.

—z—

Minden téves hir terjesztésének megakadályozása végett szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy a monori választó kerületben a függetlenségi pártnak csak egy jelöltje van s ez Katona Lajos, kit melegen ajánlunk a választók bizalmába.

A gödöllői kerületben is ugyancsak megijedhetett a „szabadelvü párt," más különben gr. Ráday Pál szolgabiró ur óvakodnék hivatalos pressiót használni a választók megfélemlitésére. Sok mindenféle visszaélésről értesitenek bennünket e kerületből, melyeket szolgabirói auspicium alatt követnek el id. Fáy Béla ur érdekében, kit nem akar a nép, mert programmbeszédet még — olvasni sem tud. Ugy látszik a szabadelvü pártnak nem volna inyére, ha egy „parasztbirót" választanának meg, a megyei clique egy „uri", vagy mint Móritz Pál fejezné ki magát „jól nevelt" tagja ellen. Bár mennyire nincs azonban inyökre, gr. Ráday ur lehetne annyi tisztelettel a választási törvény iránt, hogy rendre utasitaná Jurkovich Ferencz nevü irnok kisbasáját, ki elég impertinens volt Vladár András kávéházában azzal ijeszteni a választókat, hogy ha Tóth Istvánon kivül más mer beszédet tartani a választók közül, akkor gr. Ráday utasitása nyomán azonnal elfogatja a szónokot." És nagyobb nyomaték kedveért két pandurt állitott a választók háta mögé, kik ép Tóth István programmbeszédét voltak meghallgatandók. Vajjon nem kellett volna-e gr. Ráday urnak azt a két pandurt arra használni fel, hogy mint a törvény végrehajtója saját irnokának mutassa meg, minő intézkedéseket tartalmaz az uj választási törvény azok ellen, kik pressiót gyakorolnak a szavazókra. Jó lesz vele megértetni, s ugyuttal Ráday gróf urnak is okulni.

Ungvárról egy küldöttség járt a fővárosban, mely b. Baldácsi Antal urat szólitá fel a jelölteség elfogadására. A báró ur szivesen fogadá a küldöttséget, és junius 29-én megy Ungvárra programmbeszédét tartani.

Bécsből tegnap este eme táviratot vette a „P. N.": A magyar miniszterium részéről a kereskedelmi szövetség revisiója tárgyában, ma adatott át az osztrák kormánynak az irásbeli előterjesztés, ami után az osztálytanácsosok azonnal elutaztak. Az értekezletek vasárnapon fognak ismét megkezdetni. Széll pénzügyminiszter addig a bankügygyel foglalkozik. Az osztrák miniszterek tartózkodó magatartást követnek s valószinüleg irásban fognak válaszolni.

Ugyancsak a „P. Napló" esti lapjában ezeket irja: A Bécsből vett távirat ellenében megbizható helyről azt az értesitést veszszük, hogy a magyar miniszterek nem adtak át az osztrák miniszterek irásbeli jegyzéket. — Pretis és Chlumeczky kérték ugyan, hogy a magyar kormány nézetei irásban közöltessenek velök. — Az emlékirat itt fog Budapesten megállapittatni s legközelebb Bécsbe küldetni. — Ezzel egyelőre függőben maradtak a vámügyi tárgyalások s nem fognak vasárnap folytattatni — Széll és Simonyi miniszterek valószinüleg hétfőn térnek haza. — Merfort és Matlekovich osztálytanácsosok tegnap tértek vissza.

Csernátony Lajos urnak.

Az ön lapja ma a következőket irja:

„Az ugynevezett „függetlenségi" párt azon impertinentiát követte el Debreczen irányában, hogy Tisza Kálmánnal szemben Verhovay Gyula urat léptette fel képviselőjelölt gyanánt, mert hát Simonyi Ernő ur és apostoltársai, kik pedig készek mindenféle jelöltség felajánlását rendezni és elfogadni „vezéregyéniségeik" részére: a bizonyos bukás dicsőségét szivesek voltak az általok megtéritett tanitványra ruházni. És ez neki elég megtiszteltetés is.

Olvasóink ismerik Verhovay Gyula urat azon időből, midőn e lap szerkesztőségének tagja volt. A kormányelnöki sajtóosztálynál szolgált, mielőtt saját ismételt kérésére helyet adtunk neki az „Ellenőr" tüzhelyénél. S tény, hogy tehetséges ifju és van képessége a hirlapirodalmi tér politika küzdelmeire. Hanem nálunk az volt az egyik gyengesége, hogy rendkivül utálta a szélsőbalt. Mi sem szerettük ugyan valami nagyon, de a Verhovay Gyula czikkein, melyeket a „függetlenségi" és „48-as" párok és ezeknek vezérei ellen irt, csaknem mindig kellett enyhitenünk a támadás kifejezésein."

Uram! Önt rég ismeri a világ, mint olyat, ki olasz brávóként orgyilokkal támadja meg, kit magánál becsületesebbnek ismer. — A mit azonban ellenem e nyilatkozata által merényel, az több, mint a mennyit egy olasz bravó felfogadott boszuja megenged gyilkának ártatlan áldozata ellen. Nem egyéb az, mint egy tetőtől-talpig feslett jellem müve, ki a legaljasabb rágalom mérgezett nyilait nemcsak szivig döfi, hanem elég kegyetlen kéjelegve forgatni azt, csakhogy urának szolgálatot tehessen.

A jelen nyilatkozat az első betütől az utolsó betüig a legszemtelenebb hazugság, oly arczátlan és hitvány rágalom, minőre becsületes ember urának teendő szolgálatok fejében sem vetemedik soha.

Ép azért felszólitom Csernátony Lajos urat, bizonyitsa be bárkivel, bármivel, a sajtó-bureau bármelyik volt és mostani főnökével, tagjával vagy szolgájával, tanuval vagy okmánynyal, mikor voltam a sajtó-bureaunak tagja? Tovább megyek: bizonyitsa be egyedül azt, ha valaha bármi ügyben csak egy pillanatra is, átléptem a sajtó-osztály küszöbét. Mig ezt nem teszi, hazug rágalmazó, kinek tisztességes társaságban nincs helye, hanem megérdemli, hogy mint mások becsületére támadó orgyilkost bélyeggel homlokán állitsák pelengér alá.

És most mondok egyebet is.

Tudta ön uram igen jól, hogy szerkesztőségében nincs és nem volt sem a sajtóbureauból, sem más hivatalból senki, különben a „Hon" elleni polemiájában tavaly ki nem jelentette volna, hogy az „Ellenőr" munkatársai közül nem volt hivatalnok és nem is ment jobbra senki, hanem ment balra a „szélsőségek" felé. Tette e nyilatkozatot akkor, midőn szerkesztőségének egyik tagját Hindy Á. urat azzal vádolta a „Hon", hogy a közmunkatanácshoz hivatalért folyamodott. Vagy hát akkor ön becsületével összeférőnek tartotta kijelenteni, hogy szerkesztőségében nem volt és nincs hivatalnok, mikor mai nyilatkozata szerint ellenkezőleg azt állitja, hogy engem a sajtóbureauból vett át? Mikép tartotta ön akkor politikai jellemével, lapjának ellenzéki állásával összeférőnek, hogy oly munkatársat vegyen föl szerkesztőségébe, ki a sajtóbureaunak tagja volt? Mikép tartotta ön lapjának politikai és erkölcsi hitelével összeférhetőnek, hogy egy sajtóbureaubeli ember saját neve és jegye alatt irja az „Ellenőr" irányczikkeit? Mikép van az, hogy ön e munkatársat lapjának vezetésével is meg merte bizni és ennek daczára nem akadt eddig a sajtóbureau volt és mostani főnökei, nem az egész jobboldali journalistikában, a ki szemére lobbantotta volna, hogy a sajtóbureaunak tagja volt?

Ime uram a kérdések, melyekből kitünik, hogy az ön személyében oly nyomorult ember forgatja a tollat, ki azt a pillanatot választotta orgyilkos támadásának keresztülvitelére, midőn az én nyilatkozatom már elkésik a debreczeni választókra nézve, a kiknek bizalmát el mertem fogadni ura ellen, mégha száz ily bandität uszit is ellenem.

Tudott ön uram többet is. Tudta, hogy én elvből határozott ellensége voltam a coalitiónak még Szlávy idejében, és kijelentém himezés-hámozás nélkül az akkori alku idejében, hogy kilépek a szerkesztőségből, mihelyt Tisza coalitió utján tárczát vállal. Hivatkozhatnám szerkesztőségének tagjaira; felhozhatnék az „Ellenőr" két évi folyamából egy csomó czikket igazolásomul; felhozhatnám a Kossuth levelére irott czikkemet, melyben az Ön teljes megelégedésére igyekeztem áthidalni az ürt, melyet czikkei támasztottak az ellenzék árnyalatai közt; idézhetném e czikkemből azon passusokat, a melyekből kitünik, hogy az én álláspontom az ellenzéki árnyalatok egyesülését tüzte ki czélul s az egyetlen eset, mikor a „szélsőbalt" megtámadtam az volt, a midőn veszélyeztetve láttam az ő politikai hibájuk által a közjogi ellenzék árnyalatainak egyesülését.

De minek hozzam fel és idézzem mindezt, mikor ugy ön, valamint szerkesztőségének tagjai jól tudták, mi volt az én véleményem a manőverekkel szemközt, melyekről ön azt állitotta, hogy csak a jobboldal felbontására szánvák, sem álláspont változtatást, sem elvtagadást nem czéloznak. Nagyon jól tudják mindnyájan, hogy csak az tartott vissza az „Ellenőr" szerkesztőségében, mert nem adtam fel a reményt, hogy a koalicióból és fuzióból nem lesz semmi, és akkor természetszerüleg beáll az ellenzéki árnyalatok egyesülésének szüksége. Ha csak magam lettem volna e nézeten, talán bántana, hogy sokáig voltam tévedésben az ön és Tisza politikai jelleme felett. De nem bánthat azért, mivel Kossuth Lajos is e nézeten volt, ki megdicsérte Tiszát tavalyi levelében, a miért hogy a koalitionalis alku alatt nem kért ugyan sokat, „de a mit kért elve volt." Tehet-e történelmünk e legnagyobb alakja; tehetek-e én parány róla, hogy Tisza hatalomvágya nagyobb volt, mint elvhüsége; tehet-e az egész ország arról, hogy tehetségét nélkülözni kell a közjogi elvek harczában, még ha oly alakban is, minőt Kossuth emlitett: az „államférfiuság mázával" bevont zászló alatt.

Balközépi voltam, mert a bihari pontok alapján állottam az utolsó pillanatokig; e programm képezi hitvallásomat ma is: ott foglaltam tehát helyet, a hol amaz zászló lobog, melyet Tisza Kálmán az ön ördögi közbenjárására elejtett. Engem tehát nem „téritett meg" senki, hanem önt igenis megtéritette a politikai jellemtelenség.

Ha bün az, hogy az én lelkem romlatlanabb még, hogysem megbarátkozzék a politikai furfang minden aljasságával; ha bün ugyanazon zászlót szolgálni, mégha nem is nyilatkoztatám ki, hogy „bolond vagy csaló" leszek, ha más zászló alá állok: akkor ám tessék, dobja rám a követ; de becsületemet aljas hazugságokkal, gaz rágalmakkal ne támadja meg, mert az ily embernek válaszul piaczi eszköz, de nem a toll szolgálhat.

Hogy mindazáltal válaszolok most az egyszer, azt nem önért és nem magamért, hanem azon választókért teszem, a kik iránt kötelességeim vannak, mégha egy irodalmi gyepmesterrel való polemiában is kell megpiritanom a fekete tintát, mely e sorok irására elfogy.

Ez válaszom „vieux garçon, vieux coquin."

És most itéljen Debreczen, minő párt az, mely elvek hiányában ily fegyverekkel küzd.

Budapest, junius 26.

Verhovay Gyula.

A horvát bán körlevelet intézett az alispánokhoz és városi hatóságokhoz, melyben a **horvát képviselő választások** alkalmából felhivja őket, — hogy a szükséges előintézkedéseket megtegyék s a központi választó bizottságokat kinevezzék. — A tartománygyülés egybehivásának napjára vonatkozó javaslat később fog a király elébe terjesztetni.

Az igazságügyminiszternek f. hó 23-án kelt rendelete a **„birói ügyviteli szabályok"** 13. §-ának módositása tárgyában következő: A „birói ügyviteli szabályok" tárgyában 1874. október 15-én kibocsátott rendelet 13. §-a első bekezdése helyett beiktatandó: Joggyakornokoknak rendszerint csak az nevezhető ki, a ki a jog- és államtudományi tanfolyamot szabályszerüleg befejezte, és a jogtudományi (elméleti birói) államvizsgát, vagy a jogtudori első szigorlatot sikerrel letette. Ugyanazon §. második bekezdése 3. sorában foglalt „vizsgákat" helyett teendő: államvizsgálatot, illetőleg szigorlatot." Budapesten, 1875. évi junius 23-án. A magyar kir. igszságügyminiszteriumtól.

A pénzügyminiszter következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz: A kereseti adóról szóló 1875. XXIX. a bányaadóról szóló 1875. XXVIII. — a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójáról szóló 1875. XXIV. — végre a tőke kamat és járadék adóról szóló 1875. XXII. t. cz. az országgyülés mindkét házában kihirdettetvén, egyuttal ezen törvények mikénti végrehajtása iránt kibocsátottam a kellő utasitásokat a pénzügyi hatóságokhoz, és elrendeltem, hogy ezen adónemeknek 1875. évre leendő kivetése rögtön megindittassék, s mindenütt f. év julius hó végéig befejeztessék. **A kereseti adó** 4. osztály szerint vettetik ki, a kereseti adó I. és II. osztálya alá tartozó adókövetelések adója, mely az eddig érvényben volt személyes kereseti adó helyébe lép, a kir. adóhivatalok által a kereseti adó III. és IV. osztálya alá tartozók adója ellenben, valamint a többi fenérintett adónemek, melyek az eddig érvényben volt jövedelmi adó helyébe lépnek, az 1868. XXVI. t. cz. 30. és következő §§-aiban illetőleg az 1873. VII. t. cz. 6. és 7. §§-aiban körülirt módon alakitott adókivető bizottságok által állapittatnak meg. Az adóhivatalok ebbeli határozatai az iményt emlitett adókivető bizottságokhoz, ez utóbbiak határozatai pedig a fenérintett 1868. XXVI. t. cz. 64. és következő §§-ban, illetőleg az 1875. VII. t. cz. 8. §-ában körülirt módon alakitott jövedelmi adó felszólamlási bizottságokhoz felebbezhetők. A f. é. február 8-án 7586. sz. a. hivatalelőd ám által kibocsátott rendelet kapcsán felhivom tehát fentebbiek folytán a tek. törvényhatóságot, miszerint mindezekről az idézett rendelet következtében 1875. évre megválasztott jövedelmi adó felszólamlási bizottságnak a m. kir. belügyminiszter ur által kinevezett elnökét és annak helyettesét tudomás és miheztartás végett haladék nélkül és pedig az utóbb emlitett elnököt oly felhivással értesitse: hogy a felszólamlási bizottság hatáskörére vonatkozólag fentebb jelezetteket juttassa minden késedelem nélkül tudomására.

Ha a mai lapokban olvasható spalatói távirat a honvédelmi törvény életbeléptetése érdekében a morlákokkal kötött egyezményt illetőleg csakugyan valóságon alapszik — irja a „N. fr. Pr." — ez esetben — bár a szégyenérzet tiltja hitelt adnunk egyelőre e táviratnak — Rodich báró itt egy második knezlaci békét kötött, mely a mennyire lehet még lealázóbb mint az első volt, minthogy ez közvetlenül a császár dalmátiai utazását követte. — Mi mint mondjuk, nem hihetjük a meggyalázó feltételeket, melyeket a morlák urak most már másodizben diktáltak volna az osztrák császárságnak s mindenesetre elvárjuk a hivatalos czáfolatot.

A porta hosszu idő óta huzta-halasztotta Hirsch báróval szemben a **rumeliai vasutak** engedélyezésének ügyét, mig végre ez utóbbi megunván a halogatást a napokban oda hagyta Konstantinápolyt. — E rögtöni elutazás ugy látszik, nem csekély nyugtalanságot keltett a portán s mint a „P. Lloyd" a török fővárosból a legjobb forrásból értesül, a nagyvezir táviratilag informálta a külhatalmaknál levő török követeket, hogy oly módon tüntessék fel a dolgot, mintha a tárgyalások nem a porta elvi ellenállásán, hanem egyedül Hirsch báró tulhajtott követelésein törtek meg s a portának távolról sem állott szándékában szakitásra vinni a dolgot.

Megjelent és szerkesztőségünknek beküldetett: „Nehány szó b. Sennyey Pál politikai működéséről."

A röpirat Sennyey irányesszméit ismerteti és fejtegeti. Kikel a gyanusitás ellen, mintha a jobboldali ellenzék ultramontán és reactionarius czélzatokat táplálna. „A parlamentaris alkotmányosságra nézve — irja a többi közt — irányadónak tekinti az 1848-ki törvényeket, melyek hazánknak egységes, felelős, parlamentaris kormányzati formáját véglegesen megállapitják és a közjogi kiegyezésről szóló 1867-ki 12. törvényczikket."

Érdekesnek tartjuk kiemelni a következő részét mutatványul, mert élénk czáfolatot képez, két dologra vonatkozólag, egyik, mintha a Deákpárt nem lett volna annyira megbomolva, hogy a jelen választásoknál a közjogi ellenzék többségre nem számithatott volna; második, hogy Csernátony folyvást hitegeti a közönséget, hogy az ő czikkei nincsenek sugalmazva.

A mutatvány igy hangzik:

„Czélunk Sennyey Pál politikai irányát és terveit megismertetni. Igyekeztünk objectiv álláspontot foglalni el és személyekről lehető keveset beszélni. Ez okból a deák-párti kormányban időről-időre az 1874-ik évig felmerült változásokat alig érintettük; de mit is mondhattunk volna azokról? Horváth Boldizsár lelépett, és lett az általános magyar hitel-részvénytársulat elnöke, — helyét pedig elfoglalta Bittó István. Bittó István megválasztatván az alsóház elnökévé, lett helyébe Pauler Tivadar — volt cultus miniszter — és e helyett Trefort Ágoston. Tóth Vilmos lelépett és lett az angol- és még nehány más bank elnöke, jött helyébe gróf Szapáry Gyula; — Lónyay Menyhért leléptetett s jött helyébe Szlávy József és ennek helyébe gr. Zichy József. Személyek változtak, de a dolog lényege nem változott. Lónyay Menyhért leléptetésével sokan a Deákpárt teljes felbomlását jósolták, de jóslatuk nem teljesedett; Lónyay és hivei duzzogtak ugyan, de miután az ember haragból és apprehensióból meg nem élhet, — vacsorapárttá alakultak, és habár a latin közmondás azt tartja, plenus venter non studet libenter, pecsenye és pezsgő között a haza ügyeiről szónokoltak.

Igy folyt nap nap után s a Deákpárt s a kormány tekintélye napról-napra alább szállt. Hangosabb lett a közvélemény moraja, melyet Kerkapoly stentori hangja elcsititani nem birt.

A deákpárt Juvenálja lehető sarcasticus modorban a kilenczes, illetőleg huszonegyes bizottmány munkálatát eltemettette. A deákpárt tapsolt a frivol beszédhez, nem vevén észre, hogy a közvélemény őt is kitörölte az élők sorából. Moralis alapja megrendülvén, decompositiója napról-napra nagyobb mérveket öltött. Első vala a miniszterelnök Szlávy József, ki e kényelmetlen helyzetből szabadulni akart, de mégis Kerkapoly pénzügyminiszterre került először a sor. Ezen államférfiui athleta nem állhatta ki a pénzügyi bizottmány kereszttüzét. Ekkor Szlávy más pénzügyminiszter keresésére indult ki. Bárhova fordult kosarat kapott és miután a fünek-fának kinált pénzügyi miniszterség senkinek sem kellett, ennélfogva a pénzügyminiszteri tárcza vezetésével is ő bizatott meg. — Ezzel nem volt segitve a helyzeten s a dolog vége az lett, hogy a miniszterium beadta lemondását.

Hetekig tartottak az alkudozások a miniszteri tárczák felett, mig végtére sikerült a korona közvetlen befolyása mellett, Ghyczy Kálmánt pénzügyminiszternek megnyerni; és megszületett az 1874-ik év márczius havában nehéz vajudások között a Bittó-Ghyczy féle miniszterium.

Ghyczy Kálmán a miniszteriumba történt lépése alkalmával nem tartozott többé a balpárthoz; ő akkoron a rövid-életü középpárt vezére volt. — Kevés ember van hazánkban, ki szeplőtlen multja, önzéstelen hazafisága, szellemi tehetsége és tudományos képzettsége miatt, oly köztiszteletben állana, mint Ghyczy Kálmán. — Ghyczy Kálmán a pénzügyminiszteri tárcza elfogadásával tekintetbe vévén hajlott korát, a haza szolgálata érdekében nagy áldozatot hozott. — Miniszterségéhez nagyszerü remények valának kötve. Ő maga is ily reményekkel léphetett a miniszteriumba — kinyilatkoztatván, hogy a miniszteriumban kivételes álláspontot foglaland el, vagyis magyarán szólva: a többi miniszterekkel solidaritásba nem lép; ebből akkor azt következtették, hogy Ghycy Kálmán habár deákpárti cabinetbe lépett, saját feje s meggyőződése szerint fog müködni. Miniszter társai és a Deákpárt tagjai minden szavát helyesléssel fogadták, — gondolván magukban: tégy a mit akarsz és tudsz, csak tarts fön minket!

Kik Ghyczy Kálmán miniszteri müködését figyelemmel kisérték, mindjárt az első hónapokban észrevehették azt, hogy az öreg ur midőn külön álláspontját oly öntudatos büszkeséggel jelezte, erejét tulbecsülte volt. A hálóba keritett oroszlán meséje rajta is teljesült. Ereje megtört a bureaucratia rémes apparatusának láttára. Bureaurol bureaura járván s minden szobát hivatalnokokkal és actákkal tömve találván, a szörnyeteggel megbirkózni

Csávolszky Lajos

nem mert; — megadta magát — és ő lett az ország első bureaucratája!

Reggeltől délig és déltől a késő éjjelig, nap nap után dolgozott iróasztala mellett, kiválasztván magának a hivatalnoki seregből a legedzettebb és legmerevebb bureaucratákat munkatársakul. Igy keletkeztek Ghyczy Kálmán minisztersége alatt, azon adótörvények és adóvégrehajtási szabályok, melyeknél sulyosabbakat és szigorubbakat a legabsolutabb kormány sem lett volna képes kigondolni.

E törvények, és végrehajtási rendszabályok közhirré tételével mindenki meggyőződött arról, hogy a Ghyczy Kálmánhoz kötött remények meghiusultak. Ezen törvények általános indignatióval fogadtattak. Ghyczy Kálmán multja, és — tévedései daczára — szeplőtlen fényben tündöklő hazafisága és jelleme az indignatio erősebb kifejezéseit gátolá ugyan, de az öreg ur miniszteri szerepét lejátszotta, és állása tarthatatlanná vált.

Ily körülmények között került az 1875. évi budget a képviselőházban tárgyalás alá.

Meg kell még egy fontos incidensről emlékeznünk. — Ez incidenst az „Ellenőr" szellemdus szerkesztőjének ez év elején Tisza Kálmán és Sennyey Pál együttleges müködésükre vonatkozó cikksorozata képezi.

Az „Ellenőr" czikkei a dolgok további fejlődésére nagy befolyást gyakoroltak ugyan, de valódi értelmük és czéljuk iránt téves felfogás matatkozott. — Voltak, kik e czikkeket a pártvezér inspiratiójának tulajdonitották, és ez inspiratióban vélték láthatni egy Sennyey-Tisza féle miniszterium előjeleit. Nézetünk szerint az „Ellenőr" czikkei e két statusférfi tudta és hozzájárulása nélkül jelentek meg. És hogy e czikkek nem egy Sennyey-Tisza féle miniszterium, hanem a pártoknak elvek szerinti alakulására valának irányozva: azt tanusitja tartalmuk."

Érdekes továbbá a münek azon része, mely pénzügyi és nemzetgazdasági bajainkkal foglalkozva, a nagy mérvü adóemelést kivihetetlennek tartja. Adjuk belőle a következőket:

„A népesség számát tizenöt millióra vevén, kétszáztiz milliónyi bevétel mellett, a fejenkénti adó teher a községi adókat ide nem értve 14 frtot tesz; az indirect adók aránylagos csekélysége mellett, a direct adók terhe nálunk már ezen összegnél is magasabb, mint Angol-, Franczia- vagy Németországban. A kormány a jelenlegi rendszer közegeivel, ezt az összeget sem hajthatja be; kérdjük tehát: hol van azon eddig kellőleg igénybe nem vett adóalap, melyre az adóemelés szószólói vérmes reményeiket fektetik?

Tán az ipar és kereskedés az? Kit akarunk ámitani? Gyáraink sorra buknak; nagyfontosságu fővárosi malomiparunk részben szünetel, részben végrehajtás alá került; a nyereményes üzlet ez iparágban már ma a kivételek sorába tartozik. — Kereskedőink üzletüket megszoritják, és igyekezetüket vagyonuk megtartására forditják. Tőzsdepapirjaink legnagyobb része napról napra alább száll s inkább névszerinti mint valódi — azaz realisálható — értékben jegyeztetik. — Lehet-e önámitás nélkül e téren magasabb bevételekre számitani?

A városi, főleg a fővárosi házak értéke a jövedelem confiscálásával határos adóemelés s átiratási dijfokozás következtében nehány év alatt egy harmaddal sülyedt le. Hogy a földbirtok az ország legtöbb vidékén a jelenlegi adót sem birja, mindenki tudja, ki gazdászati viszonyainkat a gyakorlati téren ismeri. A nagy és közép birtokosok tetemes része a házi kezelés terheit nem fedezhetvén, földbirtoka bérbeadása és a fundus instructus eladása által takargatja pénzbeli zavarait ideigóráig. A hat perczentes pénz fehér holló; husz perczentes pénz türhető kamatnak vétetik. — Képzelhető-e, hogy a birtokos osztály — általánosságban véve, — magasabb adófizetésre képes?

Hova fog ez vezetni? Nem látjuk-e a tátongó örvényt, mely felé hazánk ép azon osztálya sodortatik, mely nemzetiségünk és alkotmányos életünk legerősebb támasza, tudniillik a birtokos osztály!

Adóemelések a financziális catastrophát csak siettetni fogják."

A mü végtől végig ügyes tollról tanuskodik és behatólag ismerteti Sennyey és általa a közjogi ellenzék törekvéseit. Ha nem is értünk egyet a fejtegetésekkel, meg kell azonban adni, hogy világosság és határozottság tekintetében programmszerü része jóval felülmulja a kormánypárt programmjának hivott titkos ismeretlent.

Kapható a röpirat Tettey Nándor és társánál. Ára 80 kr.

Budapest, jun. 26.

Midőn a nép képviselőválasztási jogát gyakorolja, egyetlen kiváló jogával él, mely őt a törvényhozás részesévé, egyik tényezőjévé teszi. Azért nagy sulyt kell fektetnünk a képviselőválasztásokra; gondolja meg minden választópolgár, hogy akkor, midőn az országgyülésre képviselőt választ 3 évre mandátumot ad egy egyénnek, hogy nemcsak az ő saját érdeke, de a haza érdeke felett határozzon, hogy a képviselőház többi tagjaival együtt törvényt alkosson, a bizalom tehát és a megtiszteltetés, melyben a választott képviselő részesül, a legnagyobb, mely egy független állampolgárt érhet, de másrészről a kötelesség is nagy, melyet a képviselő magára vállal s mindenekelőtt az adott programmhoz teljes hüséget, továbbá lelkiismeretes tevékenységet feltételez. Most, midőn a választások küszöbén állunk, nem tartom feleslegesnek, hogy a sajtó megemlékezzék ezekről és figyelmeztesse a választókat.

Az, hogy e párt részéről választandó képviselő programmjában benne kell lenni mindenek előtt annak, hogy egy önálló, minden más állam beavatkozásától független Magyarországot óhajt, s egész igyekezetét arra forditandja a törvényhozás termében, hogy ez létesittessék, az magától érthető, e nélkül közjogi ellenzéki választók, tartozzanak azok bármely árnyalathoz, képviselőt nem választhatnak.

Azonban szükséges, kivált a mai politikai köpenyforgatási korszakban, hogy ez a választandó képviselő által határozottan nyilvánittassék, mert olvasunk a közjogi ellenzék jelöltjei között oly neveket is, kik mint olyanok, ez előtt ismeretesek nem voltak, de olyanokat is, a kik eddig más párthoz tartoztak, szükséges tehát, hogy az ilyenek nyilatkozzanak, s határozott programmot adjanak és annak megtartására magokat kötelezzék.

Szükséges továbbá, hogy egy oly képviselő, ki magát mint közjogi ellenzéki megválasztatja, nyilatkozzék különösen arról, milyen álláspontot foglaland 1877-ik évben, a 10 éves szerződés lejártakor a quota, vámszerződés, közös hadsereg, végre a nemzeti bank kérdésében. Szükséges, hogy nyilatkozzék, mily álláspontot foglal el az annyiszor hangsulyozott közigazgatás rendezése, a törvényhatóságok autonomiája, a virilismus, a birák kinevezése vagy választása, a törvénykezési reformok irányában, végre szükséges, hogy nyilatkozzék a vallásszabadság, a polgári házasság kérdéseiben.

Én azt hiszem, hogy az 1875—78-iki országgyülés igen fontos országgyülés lesz, a mennyiben nevezetes elvi és a nemzet életébe vágó kérdések fognak ezen országgyülésen megoldatni. Szükséges tehát kivált nálunk a közjogi ellenzéknél, hogy szakavatott, dolgozni képes és a munkához akarattal biró egyének választassanak meg képviselőkül, nem olyanok, kiknek nincs egyéb érdemük, mint hogy ypsilonnal végződő nevük, azonkivül pénzük van; ez megjárja a kormánypárton, hol a törvényjavaslatokat a kormány és közegei készitvén el, nem kivántatik egyéb, mint vak engedelmesség, pártfegyelem és szavazó készség.

A közjogi ellenzék képviselőire nagy és nehéz munka vár, a mihez minden képviselőben a becsületesség és elvhüségen kivül, mely mindenek előtt való, munkakedv és tehetség kivántatik, kötelessége tehát nézetünk szerint mindenkinek, a ki mint közjogi ellenzéki képviselő megválasztatik, a határozott programmon és elvhüségen kivül a munkásság és önfeláldozás. Ezt ajánljuk ugy a megválasztandók, mint a választók figyelmébe.

Kühnel Ignácz.

S.-A.-Ujhely, jun. 24.

A „közjogi ellenzék" nálunk is határozottan kibontotta végre azon zászlót, melyet mostani viszonyaink zsibbasztó hatása alatt a kislelküség már-már rongyokra tépett szét. És honnan e kislelküség? Mert S.-A.-Ujhely baloldali érzelmü lelkes polgárságának s általában e kerület régi elvöket fel nem adott baloldali tagjainak élén — fájdalom! kevesen, nagyon kevesen vannak az előharaczosok, akik megmutassák az egyenes utat, kitüzzék a zászlót, mely a haza üdveért lobog, az önzetlen honfikebelbe bevéssék a bizalmat, mely később szent hitet adjon; fájdalom! nagyon kevesen állanak a párt élén, kik személyekre való tekintetek nélkül, lelkök nemesebb sugallata szerint igyekeznének diadalra juttatni azon elveket, melyekért egykor szivvel lélekkel buzogtak. Sőt — szomoru dolog, de igaz — hogy ott is, honnét még nem régen némi reménysugár mosolygott az elcsüggedni nem tudó, magát megadni nem akaró, de a kétségbeeséssel keserü tusát vivó „közjogi ellenzék" felé: még ott is nem más, mint egy kigyóhideg sima közöny, béklyó láncza csörög ma fel. Képletben mondtuk ezt még most ki. Vajha sohasem kellene világosabban szólanunk!!

Közjogi ellenzékünk, mely már elébb Szemere Miklós, közszeretetben s tiszteletben álló veterán költőnk, tántorithatlan hazánkfia lemondása után a követjelöltségről (tette ezt aggkora s betegeskedése miatt), — megyénk s városunk egyik fiatal, de szép készültségü, sokat tanulmányozott, a baloldali elvek mellett szivvel-lélekkel küzdő fiát: Hornyay Kálmánt kiáltotta ki követjelöltjeül: Bajusz József a párt elnökének meg nem jelenése következtében, Payzsoss János társelnök elnöklete alatt tartá meg értekezletét f. hó 24-én.

A gyülés tulajdonképeni tárgyát az képezte, érez-e magában a párt elég életképességet arra, hogy a választásnál actioba léphessen. A nézetek pro et contra nyilvánultak. A kétségbeesett higgadtság, a gátakat ismerni nem akaró lelkesedéssel vivott harczot. Okul hozatott fel, hogy a párt — elkésett, hogy erejét többé össze nem szedheti. Volt reá a replika: hogy csak a gyáva szokta magát megadni, a tétlenség maga-magát emészti fel. S végre is a lelkes polgárság (és ez büszkesége, dicsősége leend mindenha!) határozott választ kivánt jelöltjétől, hogy hajlandó-e tovább is megtartani a jelöltséget? mert Ujhely baloldali érzelmü polgárai nem fogják hüvelybe dugni a kardot, melyet egyszer kihuztak, mielőtt azt ellenfelök fegyverével össze nem mérik; ők meg akarják mutatni, hogy van még a Sátorhegy tövén ellenzék, van oly érzelem, melyet önző combinatiokért mérlegbe nem dobnak, s melyet sziveikből kiirtani semmiféle érdekek nem fognak soha.

Hornyay Kálmán jelölt erre elmondva, hogy nála a „nép szava: Isten szava" — oda nyilatkozott: hogy bár maradjon mellette csak öt egyén is, kik vele egyet éreznek, egyet vallanak, még akkor sem ejti el a benne összpontosult bizalmat, s a jelöltséget továbbra is megtartja. Erre viharos „éljen" harsogott fel a mintegy 60-an egybegyült választók ajkain.

Hogy mire képes egy párt, melyet a lelkesültség mellett az elkeseredés is küzdtérre késztet; azt majd a „nagy nap" mutatja meg. Fellegvárakat magának nem épit, erejét tul nem becsüli, hanem azért gyáván meg sem adja magát. — A jelszó ez: „Szebb a bukás, ha dicső, mint a gyáva futás."

Éljenek Ujhely függetlenségi polgárai! Éljen képviselőjelöltünk Hornyay Kálmán! b.

Turkeve, junius 26.

A „Hon" folyó hó 23-ki számában a turkevei 48-as és szabadelvü követjelöltek bevonulásáról elferditett tudósitást hoz.

Mig egyrészről a 48-as követjelölt bevonulásáról azon hamis leirást közli, hogy Komjáthy Béla folyó hó 20-án 27 szekér kiséretében egy helybeli asztalosmester vezetése mellett jelent meg Turkevében, s ennek különös üdvözlése után előadta véresszáju beszédét; végre pedig tizenharmad magával banquettezett a nagy vendéglőben, másrészről Hegedüs Zsigmondról azt állitja, hogy „nagy lelkesedéssel fogadtatott e kerületben."

Erre czáfolatul elég legyen a valódi tényállás rövid leirása. Komjáthy Béla 48-as képviselőjelöltet a város határán a választó polgárok szine java és értelmisége fogadta Hajdu László volt honvéd hadnagy s Hajdu Ignácz volt képviselő testvére vezetése mellett.

Követjelöltünk „véresszáju" beszéd helyett egyszerüen a pártok jelen állását, az ország számtalan bajai orvoslásának módjait, és saját politikai hitvallását adta elő férfias higgadt modora és jeles szónoklatával; ezek után pedig a párt főbbjeivel a nagyvendéglőbe vonult, hol is egyszerü, de barátságos vacsora után tizenegy órakor, kiki szállására tért.

Ennyit a czikkiró kétségbeesett kapálózásaira; bővebben czáfolgatni nem tartjuk érdemesnek valótlan tudósitását, miután erőlködése ugy is hasztalan; mert az elvüket soha fel nem adott becsületes jászkunoknál a magyar nemzet gunyjára szabadelvünek keresztelt párt soha többségre nem vergődhet. Nemes Sándor.

A budapesti tud. egyetem önállósitása.

Az egyetem tegnap tartott 95 évi fenállásának évforduló ünnepén dr. Kovács József rektor az egyetemek alkotmányáról tartott beszédében kimutatni igyekezett, hogy a magyar tud. egyetem tekintélye és hatása annak önállósitása által nagymérvben emelkednék. — Beszédének ezen részét eme bő kivonatban adjuk:

Egyetemünk első idejét a szervezkedés, áthurczolkodások vették el. Majd az 1789-iki világmozgalom és az ennek a birodalomtól távoltársa oly kormányzati intézkedéseket hoztak életbe, melyek egyetemünk kifejlődésére csak gátlók lehettek. S a korszak, melynek jellemzésére Bécs egyik tudora az osztrák egyetemekről mondá: „hogy ott az egyetemek szakiskolákká sülyedtek hivatalnokok, ügyvédek, orvosok számára, a tudomány kivételesen gyámolgattatott egyes tanitók által" — nem kevésbé volt zsibbasztó egyetemünkre is.

S bár mint ezt egyik mélyen tisztelt rectorelődöm, Pauler tanár kimutatá: a sanyaru viszonyok közt is egyre merültek fel egyesek, kik szorgalmuk és lángelméjük gyümölcseit a müvelődés oltárára maradó müvekben is lerakták s a ma müködők többjének kiváló müveiről ha hallgatok, ha nem idézem az évi számadó beszédek egyre vaskosodó munka kimutatásait, nem méltánylás hiján teszem. De tagadhatlan, hogy ezen hatásra nemzeti alakulásunkban, melyet az angol és német egyetemek övéikre gyakoroltak, a mi egyetemünk nem vergődhetett.

Ezt ezutánra és joggal várhatja a haza. Sok történt nyolcz éves alkotmányunk óta egyetemünkön már is, mi megtermendi gyümölcsét. De a mik eddig történtek, egyes tanszakok és székek érdekében történtek jobbadán, pedig mint Döllinger az egyetemekről mondá: a saját ösztöne szerint külön buvárkodó tudós igenis hajlandó szakmáját tulbecsülni; ha nem is épen gyupontját inkább környi részét képezi a szellemélet kis világának, könnyen esik kisértetbe, hogy a szolgálót urnőnek tekintse, hogy ő mint ez istennő papja önszemélye és jelentőségének becsülésében csalatkozva, mindinkább egyoldaluságba mélyed, magát félreismert mellőzöttnek véli. Ez ellen a német egyetemek kiváló óvszerek, az egyest helyére állitva egyre emlékeztetik, hogy ő csak egy tagja a nagy szervezetnek s a legjobb esetben is csak egy töredékét ölelheti fel az összigazságnak és csak egy töredékkel járulhat a tudós nagy föladatainak megoldásához. — Ez oka talán, miért hogy Németország, mely a culturnépek közt majd utolsó állitotta egyetemeit és sokára a viszonyok szerint eredménytelenül, az egyetemek classicai honává lőn."

A mi egyetemünk hatásképességét, ez egyetem összéletképességét azon alkotmányszervezetnek kell megadni, mely az 1848-kitörvény eldöntését az életben valósitsa meg, mely Thannak Németországból áthozott, de kormányzatilag papirra tett irott malaszttá vált egyetemi intézményeit a mi egyetemi viszonyainkhoz idomitva, egyetemünket a gyámkodás nyomása alul kiszabaditsa: nagykoruvá, felelősség elviselésére képessé lenni engedje, de egyszersmind azon veszélyek ellen biztositsa, melyekbe a nagykorusitottak már sokszor dőltek.

Ez egyetemi szervezet törvényben az egyetem alkotmánya legyen. Az egyetem alkotmánya, mely körülirja a korlátokat, melyek között az egyetemi autonom szövetség magát kormányozza, mely megszabja az utat és módot, melyen a modern alkotmányos jogállam felügyeletét s bizonyos fentartott pontokban az autonom egyetemen befolyását érvényesithesse.

Lesznek talán, m. t. gyülekezet! kik viszásnak fogják tartani, ha az egyetem autonomiáját hangsulyozom, midőn az államkormányzat tovább centralizálása mellett nem egy nyomós hang emelkedett. De remélem, m. t. gyülekezet! s a mai kormány tagjai nem egy nyilatkozatából hihetni vélem hogy azon genius, mely Magyarországot sanyaru viszonyok közt annyiszor menté meg, megőrzendi jövőben is attól, hogy municipiumait jogállam igényelte centralizátión tul a nem ritkán szeszélyes gyámság alá vesse, polgárait örök kiskoruságra kárhoztassa. Én hiszem, hogy találkozandik mód, mely a municipiumokat még talán meglevő torzkinöveseitől megmentve, a modern államot nagykoru, ügyeiket intézni képes polgárokkal lehetségessé teszi. És meg vagyok győződve, hogy az egyszerü autonomiának még akkor is, ha államférfiui tévedések ez országban a többi autonomiákat megszüntetnék, fenn kellene maradnia.

De mondjuk meg közelebbről, mire van szüksége egyetemünknek az angol egyetemek autonomiájából.

Mind arra, mi az egyesületi szabadság alapján minden az állam által elismert egyesület által eddig is gyakoroltatik. Statutarius jogra az állam törvényein belül, alapitott vagyonának maga által kezelése, országosan megállapitott budgetjének fölhasználási jogával a vallás-közoktatási miniszterium által gyakorlandó ellenőrzés, főfelügyelet alatt.

Az állam főfelügyeletét az egyetemen a vallás-közoktatási miniszterium az egyetem budgetjének a törvényhozás elé ajánló vagy nem ajánló beterjesztéssel, a mindenkor bemutatandó ülési jegyzőkönyvek, ügyviteli könyvek betekintése, birálata és vizsgálat-visitatió által, a tanitói tisztre az egyetem által fölterjesztettek, minősitetteknek a korona által kinevezésre, saját köreben jóváhagyása vagy visszavetésével, a veto-joggal gyakorolja s bármely ügyben véleményezésre fölhivással.

A kormányzati teendők ily alapon megosztása az egyetemi hatóságok, az egyetem kezébe tevén mindazok intézését, végrehajtását, mik az egyetem szellemi és anyagi fejlődésének eszközei, e nagy föladatokkal arányos felelősséget tesz rájuk. E felelősség érzete emelendi kötelességérzetüket, de emeltetik az társaik ellenőrzése és sarkaltatik az államfelügyelet által.

A testületek azon tagjai, kik határozni hivatvák, másként szólandnak az ügyekhez, mint kik csak vélekedésre utalvák. És ez érvényesülend ugy a szellemi, mint az anyagi ügyek körül. A német tanárok példabeszédes gyakorlatiatlansága sok valószinüséggel okozatilag kapcsolatos gyakori érdekeletlenségükkel.

Az egyetemek megmenekülendnek attól, hogy személyzetük kiegészitése annyiszor meggyőződésük ellen történjék az államhatalmak részéről, elégszer oly indokok alapján, melyeket az egyetem magáéinak soha el nem ismerhetne, mint ez nyolcz év előttig többször, néha azóta is történt.

De veto- és véleményre fölhivási jogával, melyet a tanárok kinevezése, helybenhagyása vagy visszavetése és a budget körül érvényesithet, a visitatió jogában a kormány birtokában lenne azon eszközöknek, melyekkel az egyetem össztevékenysége üdvösen irányoztathatik a nélkül, hogy az egyetem szellemi hatására is befolyásos megalázásokat szülne.

Nem foglalhatom e beszédbe mindazon érvek ellen szólni, melyek ezen alapvonalak ellen felhozathattak és felhozathatnak. Tulmennék a határon, meddig a m. t. gyülekezet figyelmét igénybe vehetni vélem, ha a kivitel további részleteit is itt vázolnám. Még csak azt jegyzem meg, hogy az egyetemek tudorait eddig is megilletett privilegiumok vagyis azon kedvezményeken tul, hogy ezek szakmájuk és készültségüknek megfelelő előnyökben részesittessenek a gyakorlati életben, azon másik privilegiumokra, melyeket régi, főleg angol egyetemek birtak és birnak, (jus gladii etc.) a mi egyetemeinknek szüksége nincsen. A mai kornak átalán szelidebb jellege, a kifejlettebb forgalom, rendészet és biráskodás, a haladottabb államviszonyok ezeket fölöslegessé teszik.

Az egyetemek autonómiája a mi nézetünk szerint is oly reform, — irja a „Hon", — melynek elébb-utóbb be kell következnie. Kovács ezen felszólalása teljesen jogosult s méltó a figyelemre. — Azon visszaélések, melyeket a régibb kormány kortesfogásokból az egyetemi tanszékek betöltésénél elkövetett, azon pél-dátlan gazdálkodásmód, melylyel a budapesti egyetem tekintélyes vagyonát kezelik, eléggé bizonyitja ezen autonomiai szabadság szükségességét, még ha tekintetbe nem vennők is azon kétségkivül legfontosabb indokot, hogy a valódi tanszabadság mindenkor csak illusió, ha az egyetemi tanárok bizonyos tekintetben az állam gyámkodó hatalma alatt állanak.

Egészen más feleletet nyerünk azonban, ha azon kérdést vetjük fel, valjon lehető-e az egyetem autonomiáját s oly mérvben, mint azt Kovács tervelí, már jelenleg megadni a magyarországi egyetemeknek? Eltekintve ugyanis attól, hogy az oxfordi és cambridgei egyetemeken, melyekre a rectori beszéd oly nagy előszeretettel hivatkozik, a cliqueszellem s a régi schlendriánhoz ragaszkodás oly erős gyökeret vert, mely a tudományok haladását is megnehezitette s mely a reformok létesitését bizonyos fokig csaknem lehetetlenné tette, — nálunk magyaroknál még igen lényeges kérdés ezenkivül a budapesti egyetem jogi viszonya. Bármennyire tisztázott legyen is elvileg azon kérdés, hogy ezen egyetem tisztán s kizárólag állami intézmény, a tények s az uralkodó viszonyok óvatosságra inthetnek. Több éven át az ultramontanismus uralkodott ezen egyetem körében, ezen párt választotta meg a rectorokat, róm. kath. ünnepek megtartása, az egyetemi templom létezése ezen felekezeti jelleget tanusitják s mindenekfelett ott áll az egyetem körében egy a sötét középkorra emlékeztető fakultás, melynek növendékei az élettől s tudományos müveltségtől csaknem hermetice elzárva zárdaszerüleg s kihalt nyelven tanittatnak.

Egy szóval sok, igen sok még a rendezni s tisztitani való, mielőtt nyugodtan kimondhatnók azt, hogy az egyetemet az állam gyámhatósága alól kivenni már a legközelebbi időben mulhatatlanul szükséges leend. A kolozsvári egyetemnél kevesebb akadály forog fenn, mint a budapestinél, azonban a teljes önállósitás már csak azon anomalia miatt sem lehetséges, mivel ezen egyetem csaknem kivétel nélkül és valljuk be, hogy jelenleg még igen szegényesen az évi budgetből van ellátva.

Az elvi kérdés fenntartása s pártolása azonban még nem ugyanaz annak rögtön megvalósitásával s ezen okból mi ismételve üdvözöljük Kovács felléptét s óhajtjuk, hogy az eszme valódi szabadelvü felfogással s ultramontán vagy bármely más háttérben levő gondolat nélkül minél szélesebb körben találjon elismerésre.

A fővárosi közmunka tanács.

A tanács f. hó 24-ki ülésén Podmaniczky Frigyes b. alelnök közli, miszerint a pénzügyminiszterium a fővárosi közmunkák tanácsa pénzviszonyainak rendezése iránt még e hó folyamában fog ideiglenes intézkedést tenni, mig azoknak végleges, kimeritő tárgyalása csak is későbbi időben várható. Miután ezen intézkedés következtében a közmunka tanács által kért összegek legalább egy része folyóvá fog tétetni és igy az idei előirányzatba felvett munkálatok legalább részben foganatosithatók, elvileg kimondta a tanács, hogy a belső körut boulevardszerü kiépitése legalább a hatvani-utczáig folytatólagosan eszközöltessék. Ezen határozatról egyrészt a légszesztársulat értesittetett, hogy a szükséglendő csövek beszerzése iránt intézkedjék, másrészt pedig a Wallenfeld Károly által ezen épitésre szállitott kövek átvizsgálására albizottság küldetett ki.

A közlekedési miniszter felhivása folytán a fővárosi közmunka tanács javaslatot fog előterjeszteni azon módositványok felett, melyeknek alkalmazását a fővárosi kisajátitási törvényen eddig tapasztalt hiányok mellőzése czéljából szükségesnek tartja.

A sugárutat illetőleg következő intézkedések tétetnek: a) Norris J. vállalkozónak, a sugárutnak 1874. december 1-től 1875. május 17-ig általa eszközölt tisztogatásáért 1250 frt utalványoztatott, b) felszólitandó a légszesztársulat, valamint a városi vizvezeték igazgatósága, hogy nevezett utnak a váczi körut és nagymező-utcza közt fekvő részén a csövek fektetését annál erélyesebben eszközöljék, minthogy ezen utrésznek csatornázása nem sokára befejeztetvén, annál kivánatosabb, miszerint valamennyi földalatti munkálatok még ez év folytán befejeztessenek, már azon oknál fogva is, hogy az ujonnan feltöltött földanyag a télen át kellően megüllepedhetvén, azon a kövezési munkákat a tavasz beálltával haladék nélkül lehessen meginditani. c) Inditványba hozatott, miszerint a körtéren valamint az arena uton nagy, 5 lángu kandelaberek állittassanak fel. Ennek ellenében elhatározá a tanács, hogy ragaszkodva a már elfogadott tervhez, a körtéren 4, az arena uton pedig 2 négy lángu lámpaoszlop alkalmaztassék. Mintául pedig a lövöldében álló oszlop elfogadtatott ugyan, csakhogy a karok nem egyenes, hanem hajlitott alakot nyerendenek.

A közmunkák tanácsa felügyelő közegei részéről több eset jelentetett fel, melyben részint a közmunka tanács, részint a fővárosi hatóság rendeleteinek vagy épen nem, vagy csak részben lett megfelelve. Fel fog ennélfogva kéretni a fővárosi tanács, miszerint az egyes eseteket alaposan megvizsgáltatni, magának a tényállásról biztos tudomast és ekként a hatósági rendeleteknek érvényt szerezni sziveskedjék. Ily esetek: Az Ivánka Zsigmond-féle zöldfa-utczai ház kiszögellései, melyek a gyalog közlekedést felette akadályozzák és melyeknek bár visszahelyezése elrendeltetett, még mindig ezen veszélyes állapotban vannak. A budai közuti vaspálya uj kitérői nem felelnek meg — állitólag azon vonaloknak, melyeket a közmunka tanács jóváhagyott és melyeket a fővárosi mérnöki hivatal kitüzött. — Ezután több épitési engedély adatván ki az ülés véget ért.

Külföld.

A jugenheimi találkozással, mely Sándor czár és Albrecht főhg. közt lefolyt, behatóan foglalkoznak az angol lapok. — A „D. Telegraph" szerint nincs semmi ok, mely arra birhatná Ausztriát, hogy a szövetséget Németországgal felbontsa. „Egyszersmind azonban tökéletesen érthető — teszi hozzá — hogy szorosabban kivánt Oroszországgal csatlakozni; mert Ausztria, valamint Oroszország bizonyára felismerik annak szükséget, hogy összeköttetéseiket Németországgal fentartsák, de emellett egyszersmind meggátolni igyekezzenek, hogy Németország tulnyomó befolyást ne nyerjen. — Ez eléggé megmagyarázza, miért igyekeznek Bécs és Sz. Pétervár szorosabb közeledésre és nem szükség uj koalitióról szóló kósza hireknek hitelt adnunk.

A német-belga konfliktus még most sem ért véget s a német kormány legközelebbi jegyzékének végsorai, melyekben azon reményét fejezi ki, hogy a belga kormány a jövőben a mostanihoz hasonló békülékeny és barátságos szellemtől áthatva fogja mindenkor megakadályozni azt, miszerint belga alattvalók Németország belügyeibe beavatkozzanak, — aggodalmakat keltenek a kamara tagjaiban. Ugyanis präventiv törvény nem levén Belgiumban, a belga kormány meg nem akadályozhatja a Németország ellen szóval és irásban történhető támadásokat.

Hoche tábornok emlékét tegnapelőtt ülték meg Versaillesban s az ez alkalomból rendezett banketten Gambetta beszédet tartott, melyben egyebek közt imigyen nyilatkozott: Az egyetértés, melynek a köztársaság fenállását köszönheti, szilárdul fen fog maradni továbbra is. A tapasztalás által felvilágositott republikánusok mérsékeltek s az időtől várják elveik megvalósitását. — A jövő választások haladó köztársaságot fognak adni, mely meg fogja alapitani a bourgeoisie kormányát és demokratice fogja kormányozni a demokratiát.

Du Temple tábornok emlitett heves beszédében egyebek közt ezeket mondotta: „Arról van szó, hogy tudjuk, minő feltételek mellett ruházták fel a köztársaság elnökét a szőnyegen levő tjavaslatban foglalt hatalommal; ez az, amit én puhatolok. Egyébiránt a marshal nem mindig hü jelszavához: „Itt vagyok és itt maradok!" Pedig én azt tartom, hogy ha a császár Sendánnál büntetésreméltó volt, még inkább az volt Mac-Mahon tábornok. Mert ha valaki azon szerencsében részesül, hogy 80.000 ember fölött parancsnokol, tartozik azoknak mindenesetre azzal, hogy maradjon, vagy ha megsebesülten tova viszik, magát visszavitesse, hogy közöttök halhasson meg."

A karlisták saját londoni ügynökeik állitásai szerint Mogronejo tábornok vezetése alatt erős gyalog s lovas csapattal és tüzérséggel Castiliába nyomultak be. E csapattal van Don Carlos apja, a parmai herczeg és Caserta gróf. — A bask tartományi junták holnap reggel 9 órakor gyülnek össze a guernicai szent tölgyek alatt, hogy a senorokat a jövő két évre megválaszszák. — A madridi kormány a maga részéről hirlapi közlemények szerint oktoberre fogja kitüzni az átalános képv. választásokat s a kortesek novemberben fognának összeülni.

Táviratok.

Bécs, junius 26. Vilmos német császár a „N. Fremdenbl." hiteles értesülése szerint julius 14-én délben érkezik Ischlbe s másnap délig marad ottan. — Uralkodónk Strobelig utazik elébe. — Erzsébet királyné jul 29-én indul el Ischlből Strassburgon át Sassetot francziaországi fördőbe.

Rio-Janeiro, junius 26. Caxias herczeg átvette az uj miniszterium elnökségét és a hadügyminiszteri tárczát.

Berlin, junius 26. A városi törvényszék végleg kimondotta a katholikus legényegylet bezárását, min a mely összeköttetésben áll külföldi irományokat követő más egyletekkel, egyszersmind azonban megsemmisitette rendőri bezárását a többi katholikus egyleteknek, minthogy azok nem politikai szinezetüek.

Róma, junius 26. Tegnap a török szultán trónraléptének 14. évfordulója alkalmából az itteni török követ nagy vendégséget adott, melyen Venosta miniszter a szultánt köszönté fel, mit a török követ az olasz királyra és királyi családra mondott toasttal viszonzott. — A vendégségen az olasz miniszterek és a diplomatia tagjai mindnyájan részt vettek.

Bécs, junius 26. M. földteherm. kötv. 81.70 Magy. vas. kölcsön 101.60 — Salgó-Tarján —.—. Anglo-Magyar 6.55 — Magy. hitel 220.— — Franko-magyar bank 59.50. Magyar záloglevél 86.75 — Alföld 132.—. Erdély —.— Magy. éjszak-kel. vas. 124.75. — Magy. kel. vas. 51.55 — Kel.-vasuti elsőb. kötv. 65.75. — Magy. sorsjegy 79.—. — Tiszai vasut 192.— Magy. földhitel 69.25 Municipal-bank 28.50.

Bécs, junius 26. Hitelrészvény 217.50 — Angol-osztrák 114.—. — Galicziai 233.50 — Lombard 93.—. — Államvasut 276.— — Trámvay 124.—. — Rente 70.10 Hitel sorsjegy 166.75. — 1860. 111.— — Napoleond'or 887.— — 1864. 133 — Arany 5.28— — Ezüst 101.68 — Frankfurt 54.05 — London 111.45. — Porosz pénzutalvány 63.65. — Únio-Bank 95.30. — Török-sorsjegy 52.55. — Ált. épitő-bank 11.— — Angol épitőbank 26.—. Magyar földhitel —.—. Municialbank —.—

A hivatalos lapból. A Péchy László lemondása által megürült kolozsvári kerületi becslőbiztosi állomásra Módy Elek telekkönyvi helyszinelési főfelügyelő, — Sabarics Máté kir. kincstári segédügyész kir. kincstári ügyészszé, — Valovits Márk rendelkezés alatt lévő VI. oszt. ellenőr a zombori ellenőri, és Sziemeiszter Károly rendelkezés alatt lévő VI. oszt. ellenőr a palánkai ellenőri állomásra hason minőségben neveztettek ki.

Ujdonságok.

Felhőszakadás. Két napi borongás és rekkenő hőség után ma este 7½ óra tájban erős szél, menydörgés és villámlás által megelőzve borzasztó felhőszakadás állott be előbb diónyi nagyságukkavegyes mogyorónyi, majd apróbb sürü jég kiséretében, mely óriási károkat okozott ugy kün a főváros környékén, mint ben a városban, hol alig van épület, melynek ablakai legalább kétharmad részben be ne volnának zuzva. — Sokat szenvedett főleg a régi városház, a Károly-kaszárnya, az egyetemi könyvtár s általában a dunaparti paloták, melyeknek párkányzatai erősen megrongálvák. — A pinczelakások természetesen szinültig állanak vizzel. — A vihar csilapultával csendes eső tartott tovább.

A magy. tud. akadémia junius 28-án összes ülést tart, melynek tárgyai: 1. Halász Géza l. t. felolvassa Török József r. t. „emlékbeszédét Pólya József akad. rendes tag felett." 2. A folyó ügyek. — Budapest, 1875. jun. 26. Arany János főtitkár.

A fővárosi rendőrség szervezése csak a jövő évben fog megtörténni. A belügyminiszteriumban már kész az erre vonatkozó terjedelmes törvényjavaslat, azonban még némi módositást szándékolnak rajta tenni.

A pesti jótékony nőegyesület junius 27-től augusztus hó 31-ig terjedő időközre méltó házi szegények között leendő kiosztá ra összesen 2962 frt 15 krt o. é. utalványozott és pedig hetenkint részesitetteknek 828 frtot, egy negyed évenkint segélyezetteknek 1575 frtot és egyszer mindenkorra részesülteknek 558 frt 15 krt. Ugyanezen alkalommal a választmányi nők 32 uj vizsgálatról is tettek jelentést.

Lendvay Márton mint a „K. N."-ben mély sajnálattal olvassuk — sulyosan beteg; a kedvelt müvész köztudomás szerint már régóta gyöngélkedik, eddig azonban remélni lehetett, hogy egészsége ismét helyreáll; most azonban állapota aggasztóvá lett.

Botrány a Károly-kaszárnyában. E katonai laktanya fenállása a város kellő közepében a magán házaktól csak szük utczák által elválasztva — már maga is valóságos botrány mind közerkölcsiségi mind közegészségi szempontból, de még inkább azzá válik az által, hogy a benne elhelyezett katonák, többnyire magyar fiuk — a tisztek megfoghatatlan elnézése folytán reggeltől estig torokszakadtából orditoznak, dalolnak, veszekednek, kiabálnak, a laktanya közelében elhaladó nőcselédek után a legtrágárabb szavakat kiabálják s átalában oly éktelen zsivajt csapnak, hogy az egész környéken főleg a délutáni órákban lehetetlen bármily irás és gondolkozással járó munkát végezni. — A laktanya környékén lakó több család emiatt fölmondta lakását, mások pedig a főváros dicsőségében süketnémává lett főkapitányát szándékoznak egy közös megkeresésben e körülményre figyelmeztetni.

Verhovay Gyula röpirata a „Liberalismus és conservativismus", az agyonhallgatás daczára, — melyben a kormánypárt lapjai részesiték, nagy feltünést okoz politikai körökben. Eddigi kelendőségéből itélve, valószinüleg második kiadásra lesz szükség.

A vándorsáskák, melyek pusztitásairól Szerb-Ittebe községben legközelebb tudósitást hoztunk, a határos községek területén is jelenkeznek. Már Ó-Telek határában pusztitanak, hol a lakosok semmit sem tesznek kiirtásukra. Attól tarthatni, hogy Temesvár határát is fel fogják keresni.

A Petőfi-szobor kivitelére nézve a szükebb bizottság felhivta Huszár Adolf fiatal szobrászt, hogy adja elő feltételeit. Ő aztán be is nyujtotta a számlát s nem kevesebbet, mint hétezerkétszáz forintot kér, a mütermen kivül. Természetes, hogy ezt az összeget mindenki soknak találta, s ha Huszár Adolf nem szállitja alá követeléseit, okvetlenül másfelé kell fordulni. A bizottság nem engedheti, hogy valaki azt a helyzetet, mely szerint kevés számbavehető szobrász van, az ügy hátrányára aknázza ki.

A drámabiráló bizottság tegnapi üléséből két eredeti müvet ajánlottak előadásra. Egyik: „A hátrahagyott család," négyfelvonásos szinmü Kazár Emiltől; másik „a Női diplomácia" egyfelvonásos vigjáték Szulyovszky Ignácztól.

A magyar orvosok és természetvizsgálók 1875. évi augusztus 27-től szeptember 5-ig Előpatakon tartandó XVIII. nagygyülésének előrajza. — Aug. 27. 28. és 29-én beiratás Előpatakon a födött sétatéri helyiségben. Délelőtt 9—12-ig, délután 2—6-ig. Aug. 29-én délelőtt 10 órakor a gazdasági ipar és termény kiállitás megnyitása „a Bogdánféle üvegteremben. Ugyanaz nap este 7 órakor ismerkedés a gyülésteremben. Aug. 30-án délelőtt 9 órakor megnyitó közgyülés a gyülésteremben. Aug. 31-én reggeli 7 órakor indulás Szepsi-Szent-Györgyre. Ott szakülések. Délután 2 órakor indulás Málnásfürdőre, melynek megtekintése után továbbutazás Tusnádra. Szept. 1-én Tusnádon délelőtt s délután esetleg szakülések. Szept. 2-án reggeli 5 órakor indulás Szent-Annatóhoz, onnan a torjai „Büdös" nevü barlanghoz: honnan délután lemenet Kézdi-Vásárhelyre. Szept. 3-án Kézdi-Vásárhelyen második közgyülés és esetleg szakülések. Délután kirándulás Kovásznára. Szept. 4 én reggel indulás Kovásznáról — a mesterséges haltenyésztés megtekintése végett Prásmárt utba ejtvén — Zajzonba s innen estve Brassóba. Szept. 5-én Brassóban reggeli 8—10-ig az ottani hires orgona s egyéb nevezetességek megtekintése. 10 órakor bezáró közgyülés.

„Egy fiatal leány" a „F. Lapok" utján — azt a tanácsot adja a lapunkban is megemlitett „hősies amerikai párbaj" amaz áldozatának, ki magát hölgyek számára férjül kisorsoltatni kivánja, hogy szállitsa le a sorsjegyek árát ötven krajczárra, mert tiz forint kissé sok. Lehetnek ugyan afféle Desperáták, kik ennyit is megadnának egy férjjel kecsegtető sorsjegyért, hanem — a mint én nemem jobb és nagyobb részét ismerem — ama Desperáta kisasszonyok áldozatkészsége után a kifizetendő adósság kamatját is bajos lenne fedezni. Ellenben ötven krajczárjával csupán kiváncsiságból is sokan vennének, még pedig számitva ama nagyleiküség gyakorolhatására, hogy nyerés esetében a nemes és elmés férfiut visszaajándékozhassák — önmagának. Mert ezt a föltételt okvetlenül ki kellene kötni, különben a sorsjegyeknek még ötven krajczárjával sem lenne keletük. Részemről — mondja a „fiatal leány" — e föltétel mellett okvetlenül veszek nehány sorsjegyet, s ha ép a nyertes jegyet venném meg, nemesen lemondok a „nyeremény"-ről s ráadásul még vivási leczkéket is fizetek a derék férfiunak, hogy a jövőre ne legyen kénytelen a párbaj e különös neméhez folyamodni. — Ugyanez ügyben irja a „N. H.": Egy vidéki fiatal özvegy a vesztes félhez lapunk utján intézett levélben azon ajánlatot teszi, hogy a fiatal ember ne tegye magát nyilvános sorshuzás tárgyává, mint-hogy ő a házasság feltétele alatt hajlandó mind a 2000 sorsjegyet megvásárolni. A photografiák már kicseréltettek, s a többit egy legközelebbi hymenhirből tudja meg az olvasó.

A „Magyar Igazságügy" dr. Lőw Tóbiás kir. főügyészi helyettes szerkesztése alatt megjelenik minden hónap elején, sürü nyomatu három egész öt ivnyi füzetekben. Hat füzet egy kötetet képez. A diszes kiállitásról a „Pesti könyvnyomda részvénytársulat" gondoskodik. A törvénykezésre vonatkozó törvényjavaslatok pótfüzetekben vagy rendkivüli mellékletekben közöltetnek. A „Törvényszéki csarnok" rész magába foglalja a magy. kir. semmitőszék, a legf. it. szék és a felsőbbfoku fegyelmi biróságok biráskodását és a legteljesebb döntvénytárt nyujtja. A jelesen szerkesztett havi folyóirat ára félévre 4 frt. Az előfizetési pénzek postautalvány utján a „Magyar Igazságügy" kiadó hivatalához (váczi utcza 9. sz.) küldendők. A szellemi részt illető közlemények a „Magyar Igazságügy" szerkesztőségéhez (váczi ut 7. szám.) küldendők.

A fővárosi adópénztárba máj. hóban 1.134,932 frt 30 krt folyt be. Az adóbehajtási hivatal részéről 16,536 adóintés küldetett szét, és 1527 zálogolás eszközöltetett 288,591 frt 44½ kr erejéig.

Tót olvasókönyv. A vallás- és közoktatasügyi m. kir. miniszter a liptómegyei ág. evang. hitv. tanitók által 1870. évben Liptó-Szt.-Miklóson kiadott „Prvá Citanka pre sluvenské evanjelicke a V. školy" czimü olvasó tankönyvet miután az árva- és turóczmegyei kir. tanfelügyelőnek f. évi april 28-án 335. sz. alatt kelt felterjesztésében részletesen kitüntetett adatokból azon meggyőződés szereztetett, hogy nevezett munka hazánk önállóságát tagadva alkotmányellenes tévtanokat tartalmaz és ezenkivül még tárgyi hiányokban is szenved, az iskolai használatból szigoruan eltiltotta.

Vasuti vészjelző. Egy idő óta a vészjelzéseket illetőleg ujabb s ujabb találmányok foglalkoztatják a szakköröket. Lüders-Vendt legutóbb szintén egy vészjelre szabadalmat nyert. E vészjel készülékkel a vasutakon utazó közönségnek alkalom nyujtatik a vonatkisérő személyzetnek, szükség esetén, négyféle jelt adni. A készülék — a jelzőharangot kivéve — egy kis fémoszlopból áll, mely a kocsi tetején megerősitve, a coupé belső részében levő zsinór vagy gomb által egy üvegcsőben elhelyezett huzalvonóval van egybekötve. Kisebb bajok alkalmával, a zsinór meghuzása vagy a gomb érintésével egy harangjelző-készülék hozatik müködésbe, mely két percz alatt 100 erősen hangzó ütést ad. Ha azonban a segitségre rögtön volna szükség, a zsinór erősebb meghuzásával 1) egy lövés dördül el; 2) a kocsi tetején egy zászló lesz láthatóvá; 3) egy több perczig tartó bengali láng mutatkozik, mely a vonalkisérő személyzetet a bajra figyelmezteti. E készülék előállitási költségei 120 m. rugnak kocsinként. (Z. d. V. D. E. V.)

Leánykupeczek. Rio de Janeiroból számos ügynök jött ujabb időben Európába, hogy Oroszország, Magyarország, Románia s a délszláv tartományokban és egyebütt mindenféle fényes igéretek mellett fiatal leányokat Amerikába csábitsanak. Mondanunk sem kell tán, hogy a könnyen hivő leányokat mily szomoru sors várja az uj világban. Az osztrák kormány nagy erőfeszitést fejt ki, hogy ez ocsmány üzérkedésnek lehetőleg elejét vegye. Ez ügy remélhetőleg a magyar belügyminiszterium figyelmét sem fogja kikerülni.

A „Népzászlója" e heti száma a következő tartalommal jelent meg: Politikai rész: Kossuth levele a debreczeni függetlenségi párthoz. — Tudomásul. Kossuth Lajostól. — A választások. — A bihari pontok, — Választási dalok. — Vidéki hangok. — A külvilágból. Ismeretek tára: Könyves ház. — Az iskolai takarékpénztárak. — Szünórára: Mi hir a fővárosban. — Vidéki hirek. — Közgazdaság: Budapesti piacz. — Szinlap. — Heti naptár.

Bányabeomlás Szászkabányán. F. hó 22-ikén a Karolinabányánál dolgozó bányászokat földszakadás lepte meg; néhányan, kik a nyert érczeket ép földszinre hozták, a nyiláshoz siettek és szerencsésen meg is menekültek, de a többieket a leszakadó föld és kőtömeg alkalmasint eltemette. Azonnal hozzá fogtak a mentési kisérletekhez, de délután 4 órakor csak egy bányászt ástak ki, ezt is halva vitték lakására. A szerencsétlen három kiskoru gyermeket hagyott hátra, kik csak nem rég vesztették el anyjukat. A szegény árvák számára adományokat gyüjtenek. Hogy hány bányász lelte ez alkalommal halálát, még nincs kideritve.

A fővárosi statisztikai hivatal május havi kimutatása. Népesedési mozgalom. Május hó négy hetében élve született 106 gyermek, elhalt ugyanezen időben 135 egyén, a születések többlete tehát 30-at tesz. A folyó év öt havában összesen 5611 születés és 5253 haláleset fordult elő; a mult év ugyanezen időszakára esik 5402 születés és 5610 haláleset. Ezen adatokból kitetszik, hogy a folyó évben a születések 378 esettel vannak tulsulyban a halálozások felett, és hogy az ez évben eddigelé előfordult halálozás jóval, t. i. 377 esettel csekélyebb mint volt tavaly ugyanez ideig. A május hó négy hetében elhalt 1035 egyén közt volt 62, ki a fővárosban egy éven alól tartózkodott. A fentebbi (1034) számból a halandóságot egész évre számitva ez Budapest lakosságát 300,000-re téve, 448‰-nyi évi halandóságnak felelne meg. E szerint a halandósági arány a magyar fővárosban a mult havihoz (423) képest ugyan valamivel emelkedett, ha azt azonban a mult év ugyane havának halandósági arányával összehasonlitjuk, ugy eléggé kedvező eredményre jutunk, miután a mult év május havában a halandósági arány 514‰ volt, — Tüdőgümő és tüdő- és mellhártyalob által okozott halandóság e hó négy hetében az összes halálesetek egy harmadát (38%) teszi. Himlőben e hóban 50 egyén halt el, vagyis az összes halálesetek 4.8%-a, a mult hóhoz képest e szerint a himlőhalandóság majdnem 2%-kal emelkedett. Hagymázban e hó négy hetében 22 egyén, vagyis 2.1%, vörhenyben pedig 15 egyén, vagyis 1.4% halt el. Az elhaltak egy negyede — t. i. 271 — egy éven aluli gyermek volt, kik közül 46 veleszületett gyengeségben halt el. A törvénytelen gyermekek az összes születések 26.2%-át teszik, s igy ugyanannyit, mint a mult hóban. Fi-születések csak 13 esettel mulják felül a leányszületéseket. Esketés az egész hóban 333 fordult elő, s igy 166 esettel több, mint mult hóban. Az e hóban esketett párok közt volt 48 volt 48 vegyes vallásu. A folyó év öt havában összesen 1068 esketés fordult elő, a mult év megfelelő szakában pedig 1153, s igy a folyó évben 85 esettel kevesebb. A légtüneti észleletekből kitünik, hogy a lefolyt hó átlagos hőmérséklete 16.5° C volt. A délutáni 2 órai időnek átlag hőmérséglete 1.1° C. Az ez órában észlelt legnagyobb hőség 27.3° C., a legkisebb 13.3°; a hőmérséklet e két szélső fokának különbsége 14 fokot tesz. A csapadékok összege 84.1 m., s igy 64.5-e. több, mint a mult és jóval szárazabb ápril hóban.

Borzasztó gyilkosság. Törjék János madocsai tolnamegyei szül. s ottani lakos, hamis bankjegyeknek tudva tuladásával volt vádolva s ezért 8 havi vizsgálati fogságának kiállása után Hecs Ödön pesti ügyvéd közbenjárására szabadlábra helyeztetett s május 21-én Madocsára haza is ment. Itt feleségével eddig ismeretlen okból rutul összeveszett, mire a nő elhagyva férje lakát, szülői házához ment. Ez eset után folyó hó 8-án délelőtti órákban, midőn a háztól eltávozott atya épen a szőlőben volt, megjelent Törjék János nejénél s ezt rövid heves szóváltás után egy kapával agyonverte, sőt még az időközben haza ért apósát Kiss Jánost is baltával agyonverte. A szörnyeteg még ezzel sem elégedett meg, hanem neje fejét a testtől elválasztva, a megrémült tömegnek e szavakkal mutogatta: „igy jár minden hütlen asszony." A szörnyeteg azonnal elfogatott.

A „Garabonczás Diák" 13-ik száma következő érdekes tartalommal jelent meg: Programm. — Csernátony politikája. — Tessék választani (költemény). — Klopiczky levele Glupiczkyhez. Megnyugtatás (költemény.) — Nők az alkotmányban; Hivatalos pressió stb. (Illustracziók.) — Szent svindl. — Táviratok. — Verhovay életrajza. — Garbonczáskodások. — Adoma. Humor: Szerelemféltő mint gyóntató. — Tauzi gvárdián. — (költemény.) — A tyuk is kikaparja. — E lapot az uj évnegyed alkalmából ismét melegen ajánljuk olvasóink, s elvtársaink figyelmébe.

Rövid hirek. **Sayous Ede** franczia tudós nemrég Debreczent is meglátogatván, e látogatást „Utazás a magyar Genfbe" czimmel részletesen leirja. — **Egy choleraeset** fordult elő Bécs Sechshaus külvárosában, melynek Eder József takács esett áldozatául. — **A szliácsi fürdőben** 124 család 211 taggal időz; köztök látjuk gróf Keglevich Béla nevét is. — **A rókavadászatokra** egész falka kopót szállitottak ide a napokban Angliából. — **Az állatkert igazgatója** Triesztbe utazott, az állatkert számára Afrikából, oda érkezett állatszállitmány átvételére.

---

x. **A szent lörinczi állomáson** — mint az oszt. államvasut igazgatósága tudatja — jul. hó 1-étől kezdve a futárvonatokat kivéve minden személyszállitó vonat meg fog állani.

Nemzeti szinház.

Eibenschütz Mari k. a. második és utolsó föllépte tegnap ment végbe még pedig a mi most nagy ritkaság, szépszámu közönség jelenlétében.

A fiatal müvésznő ez alkalommal Doczi csókjában lépett föl Maritta szerepében. A mint előre mondtuk meg is történt, t. i. a kisasszony e szerepben érezte csak magát teljesen otthon, miért minden várakozáson fölül játszta kedves szerepét. A tiltott csók definitiója után valóságos tapsviharba tört ki a közönség. De oly szépen is és oly bensőséggel szavalta Eibenschütz k. a. a darab e szellemdus részletét, hogy lehetetlen azt már tökélesebben és hatásosabban visszaadni. Ma mint már fennebb mondtuk egészen elemében volt a nagytehetségü vendég. Játékának fő sleghatásosb vonása most is természetes egyszerüsége volt, mely annál inkább kimagaslott, mennél több keresettséget lehetett észlelni a többi közremüködők (Kassainét kivéve) játékán.

Halljuk, hogy az igazgatóság már a szünidő utáni félévtől kezdve fogja szerződtetni Eibenschütz kisasszonyt Ez elhatározott lépéshez valamint maga az aquisitióhoz csak gratulálunk az igazgatóságnak; mert Eibenschütz k. a.-ban szinpadunk kiváló tehetséges és nagyon haszonvehető tagot nyer.

Közgazdaság.

Gabnaüzlet. Budapest jun. 26. A mai tőzsdén semmi tényleges kinálat és semmi forgalom nem volt. — Határidőre szinten kevés kötés történt. — Buza 2—3 krral emelkedett, zab 1—2 krral esett, tengeri változatlan.

Usance-buza szept.—okt. 4.70—75 kr, — tengeri jun. 2.97—3 fr, — zab szept.—okt. 1.90—91 kr, — repcze aug.—szept. 11.50—60 kr.

Értéktőzsde. Az előtőzsdén osztr. hitel részvényekben 218.70—219-ig fordultak kötések elő, később azonban Bécsből lanyhább árfolyamokat jelentettek, a részvények tehát 217.50-ig kináltattak, magyar földhitel részvények 70½-en voltak kinálva.

A déli tőzsde valamivel jobb hangulatban volt, de az üzlet igen mérsékelt terjedelmü maradt. Osztr. hitel részvények 218.20—218.30-ig, magyar földhitel részvények 70¾-ig vásároltattak, municzipalis részv. 28-al kerestettek voltak. Erzsébet gőzmalom részvények 121-el kináltattak ugyszintén pesti biztositó intézet részvények 45 ön üzlet nélkül maradtak. Magyar szőlőváltsági kötvények 85¾-en, magyar sorsjegyek 80½-en jöttek forgalomba, magyar földhitel társulati záloglevelek 85¾-el kerestettek.

Valutákból csak ezüst kerül 102-el a piaczra.

Időjárás. A tegnapi borult idő eső nélkül mult el s ma is folyvást borong; hőmérséklet reggeli 7 órakor + 19.7 C.

A keleti vasut közgyülése ma délelőtt nyilt meg 289 részvényes jelenlétében, kik 30,835 db részvényt képviseltek 3059 szavazattal.

Lazarus az igazgatótanács nevében azon inditványt terjeszti elő, hogy miután a kormány igérete szerint a keleti vasut ügyének végleges rendezését a jövő országgyülés kezdetén eszközölni fogja, s miután ezen ügyben tárgyalások folynak, a napirend első három pontja, melyek az igazgatótanácsnak adandó felmentésre és átalában a vasut ügyének rendezésére vonatkoznak, ezuttal elhalasztassanak, s a jövő közgyülésen tárgyaltassanak, mely alkalommal a vasut ügye lehetőleg végleg rendezve lesz.. Több részvényes határozottan tiltakozik ezen inditvány ellen.

Schönberger Lajos hosszabb beszédben fejti ki, hogy ez inditványt a jelenlegi körülmények közt nem lehet elfogadni. Scharf a magyarok parliamentáris érzékére hivatkozik s azon nézetének ad kifejezést, hogy ezen közgyülés valóságos lengyel országgyülés. Wilkosz tiltakozik e kifejezés ellen a megjelent nagyszámu lengyelek nevében, s követeli, hogy Scharf ezen kifejezést vonja vissza. Megtörténik.

Schönberger Lajos folytatván ezután beszédét, végül, miután a részvényesek által több izben felszólittatott, hogy rövidebbre vonja előadását, azon inditványt terjeszti elő, hogy az igazgatótanácsnak semmi szin alatt ne adassék meg a felmentvény; tiltakozik a keleti vasut alakitása, az alapszabályok kötelező ereje, s az igazgatótanács eddigi tényei ellen. Egy németországi részvényes, Rózsa Sándor tetteihez hasonlitja azon dolgokat, melyek a keleti vasut történelmében felmerülnek. Sajnálkozását fejezi ki a felett, hogy a magyar állam nem felelt meg elvállalt kötelezettségeinek. A részvényesek legnagyobb része tiltakozik szólónak hasonlata ellen; melyért az elnök őt a közgyülés általános helyeslése közben rendreutasitja.

Wilkosz azon inditványt terjeszti elő, hogy az igazgatótanács ezen év végeig igyekezzék a kormánynyal egyetértőleg e vasut ügyét rendezni, s a rendezés módozatait egy akkor egybehivandó közgyülés elé terjeszteni; a részvényesek pedig fenntartják maguknak, hogy ha ily egyetértő megállapodás az emlitett határidőig létre nem jön, a kellő lépéseket megtehessék. Scharf pert kiván indittatni Waring és az anglobank ellen; az ügyek vezetésére egy hét tagból álló bizottságot kiván a részvényesek közül választatni, mely egyetértőleg müködnék az igazgatótanácscsal. Weisz B. ellenzi Scharf inditványát s Wilkoszét fogadja el. Schönberger azt inditványozza, hogy hat hó alatt közgyülés hivassék egybe, melyen az igazgatótanács a kormánynyal folytatott tárgyalások eredményét előterjeszsze.

Ezzel a közgyülés ¼1 órakor félbeszakittatott.

Délután 3 órakor tovább folyt a tanácskozás; a tagok ekkor már gyérebben jelentek meg s látszott, hogy nyugottabb hangulat uralkodik a jelenvoltak közt. Elnök szabatosan összegezi a délelőtt történteket Azt mondja, hogy az igazg. tanács az első 4 pontot a napirendről levette, s azt hiszi, hogy a tett inditványokat szavazás alá lehet bocsátani. Schönberger azt mondja, hogy a részvényesek a felmentvényt egyhangulag megtagadják, ő ugymond szintén az igazgatóságba fog lépni s akkor alkalma lesz az eljárást figyelemmel kisérni. A délelőtti inditványt visszavonja. — Kisebb vita után Dr. Wilkos inditványa elfogadtatott melynek lényege ez: Az igazgatóság felszólittatik először: hogy a m. é. jun. 30-án nyert felhatalmazás folytán a kel. vasut részvényeseinek kártéritése iránt a magy. kormánynyal alkudozásba lépjen s 1875, dec. 30-ig egy teljesen megállapodott egyezségre lépjen, és ennek eredményét mint javaslatot egy rendkivüli közgyülésnek bemutassa, 2-szor: hogy ha az egyezség létre nem jönne, vagy ha az előterjesztett kiegyezési javaslatot a rendkivüli közgyülés el nem fogadná, ez eshetőségre már most tüzetik ki a pont az akkor tartandó közgyülés napirendjére; e pont pedig az: Tanácskozás és határozathozatal: a részvényesek jogai és kártéritése iránt teendő lépések tárgyában. A közgyülés elfogadta az inditványt. A 2-ik inditvány abból állt, hogy az igazgatótanács a bárczákat mint mult évben most is 20 frttal váltsa be. — Elnök kérdi, hogy van-e még valakinek valami inditványa? — Szólásra senki sem jelentkezvén kezdetét vette a választás. Az igazgató tanácsba: gr. Eszterházy Kálmán, Lévay Henrik, Rohonczy Béla és Schönberger Lajos választattak be. Ezzel az ülés véget ért.

A déli vasut olasz és osztrák magyar hálózatainak elválasztása mind élénkebb óhaját képezi a déli vasut részvényeseinek és az osztrák kormánynak. A „P. Ll." hire szerint szeptember vagy octoberben az olasz kormány egy képviselője Bécsbe jön, hogy e tárgyban az osztrák kormánynyal és a déli vasut igazgató-tanácsával tárgyalásokat folytasson.

A szatmárvidéki gazd. és terménycsarnok alapszabályai kormányilag megerősittettek. Az egylet választmánya junius 22-én tartá első gyülését s ez alkalommal alelnökül Latzkó László, pénztárnokul Rozenfeld Herman megválasztattak. A titkári állomásra pályázat hirdettetett.

A főváros vasuti és gözh. forgalma a mult hóban: Érkezett. Élő állatok összesen 98,448, gabnanemüek (buza, rozs, kétszeres, árpa és maláta, zab, repcze, köles, hüvelyes vetemények, tengeri, vetőmagvak) összesen 681,666. Nyers termények: gyapju 2029, bőr és bőráruk 11,530, dohány 21,089 len és kender 3891 és nyers gyapot 79 vm. Élelmi czikkek (czukor, kávé, rizs, hus és efféle, sajt, vaj, bor, sör, szesz, liszt és egyéb őrlemény, gyümölcs) összesen 110,201 vm. zsiradékok (fagygyu, gyertya, szappan, olajok) 23,326. Savak és egyébb vegytani termékek: 44,870. Ásványok és fémek (vas és aczél-áruk 31,900) 194,606. Tüzelőanyagok (kőszén 505,336) 640,346. Egész havi forgalom. 2,139,634 vámm. — Elszállittatott. Élő állatok 46,156. Gabnanemüek 102,391 Nyerstermények 18,637. Élelmi czikkek 372,894. Zsiradékok 15,987. Savak és egyébb vegytani termékek 34,377. Ásványok és fémek (vas és aczél 20,165, v. és aczéláruk 23,757) 68,352. Tüzelő anyagok (kőszén 31,232. Egész havi forgalom 1,004,837 vm. Tehát a behozatal 1,134,797 vámmázsával volt több a kivitelnél.

Heti jelentés az ipar állásáról. Az épitkezés nagy mértékben folyik a főváros egész területén. A honvédségi szállitók terminusa e hó végével letelik és azért ezek mühelyeiben nagy a sürgésforgás. Szabók és czipészek még mindig a szokott üzleti pangás alatt állnak. Több dolga van a lakatos, timár, bádogos és kosárkötőnek, bár az utóbbi iparágban a régi segéd-állomány nagynak mutatkozott és elbocsátások váltak szükségessé. Hasonlókép el vannak foglalva a könyvkötők, cserepesek, kőnyomdászok, arany- és ezüstmüvesek, gombkötők és épitő-asztalosok. A salgó-tarjáni vasfinomitó társaság gyárában nagy élénkség uralkodik az épületeknél alkalmazásba vett vas-gerendák gyártása miatt. Divatáruk nem nagyon keresettek. A honi cementgyárak — bár productumaik jobbára kitünők — lassankint kénytelenek lesznek a munkát beszüntetni, részint a vasutépitkezések szünetelése, részint pedig az exportot lehetetlenné tevő magas szállitási költségek miatt. Némileg nagyobb consum csak Budapesten van, és a duna-parti munkálatokhoz kizárólag magyarországi vizhatlan meszet használnak. Az egyéb szükséglet Magyarországon — különösen a magán-szükségletek — jobbára külföldi és pedig névszerint kufsteini cementtel fedeztetnek, mely a fővárosba 130 mértföld távolról szállittatik, és egy szikrával sem különb annál, mely közvetlen közelünkben fekszik.

Az osztrák és magyar vasiparosok Bécsben tartott közös tanácskozmánya következő határozatokat hozta:

1) A vámkérdésre vonatkozólag Rosthorn inditványára határoztatott: a) Hogy Ausztria és Magyarország kereskedelmi politikai autonomiáját visszanyerje és Francziaország, Oroszország vagy az Egyesült-Államok példájára saját szükségleteinek megfelelő vámpolitikát követhessen, a vámszerződéseket, melyek 1876—77-ben lejárnak, nem kell megujitani, illetőleg fel kell mondani; b) az uj vámtariffa akként állapitandó meg, hogy általa kiegyenlittessenek a termelési különbségek, melyek Ausztria és Magyarország és a külföld között vannak; c) a vámtételeket a vasipart illetőleg a vasiparosok meghallgatása után kell megállapitani.

2) A vasutépités ujbóli megélénkitése tárgyában Frey Ágost előadó javaslatára határoztatott: Átalános állami érdek követeli, hogy a vasuti hálózat teljes kiépitésére a legnagyobb gondot kell forditani; a vasutépitéssel nem szabad felhagyni, ha csak Ausztria gazdasági életéről és a monarchia integritásáról nem akarnak lemondani; a kitüzött czélt el lehet érni, ha a kormány haladéktalanul megállapitja a kiépitendő fő, összekötő és mellék vasutvonalakat, valamint az épités határidejét, és magára vállalja mindazon vonalok kiépitését, melyekre kiszabandó határidő alatt nem akad épitési vállalkozó, s ha a kormány a magán vasuti vállalkozókkal szemben elegendő előzékenységet fog tanusitani, és a garantirozott vasuti papirok megingott hitelét megszilárditja, hogy igy a bel- és külföldi pénzpiacz az osztrák vasuti vállalatok iránt ismét bizalommal viseltethessék.

3.) Vastőzsde alapitására vonatkozó határozat. Előadó Fernau Reinhárd. A vasiparosok gyülése elismeri egy Bécsben alapitandó vastőzsde felállitásának szükségét, melylyel az árukereskedés választott birósága legyen kapcsolatban, és határozza: hogy kebeléből három tagot választ, mely magát más szakértőkkel tetszés szerint kiegészitheti és a vastőzsde is választott birósága számára nézve minden előkészületeket megtegyen ugy, hogy a vastőzsde lehetőleg még ezen év folyamában megnyittathassék.

4.) A mustra-oltalomra vonatkozólag Wertheimer előadó javaslatára határoztatott: A vasiparosok gyülése sürgős kérvényt intéz a kormányhoz, miszerint: a) a bányászati és vasiparosok kérvényét a mustra-oltalom tárgyában teljes figyelmére méltatva, kieszközölje, hogy a német birodalomban a bélyegek kellő oltalomra találjanak; b) az 1858-iki árumustra és bélyegoltalomról szóló törvény akként módosittassék, hogy Bécsben egy központi közeg döntsön további felebbvitel nélkül minden e tárgyban felmerülő peres kérdések felett.

A junius 22-ikén tartott második ülésen jelen volt Chlumetzki osztrák kereskedelmi miniszter és Nigerka udvari tanácsos. A gyülés elfogadta a méter-mérték és sulyrendszernek a vasiparban leendő meghonositását, és az alsó ausztriai ipar- és kereskedelmi kamarát bizta meg, hogy határozatainak érvényt szerezzen s egyuttal a bányászati és vasiparosok egyesületének s a bécsi és budapesti mérnök egyesületnek támogatását is igénybe venni határozta.

Ezekre megjegyzi a „K. N.": Elismerjük, hogy a vasipar érdekében több tekintetben nevezetes reformok szükségesek s a felsorolt határozatok nagyobb részben czélszerüknek mondhatók. De helytelennek tartjuk azt, hogy a magyar vasiparosok nem benn a hazában tanácskoznak inkább közös érdekeik felett, a helyett, hogy az osztrák vasiparosokkal érdeksolidaritásba lépjenek. Különben ugy tudjuk, hogy a magyar vasiparosokat közelebb Volny József az orsz. m. iparegyesület megbizásából tanácskozmányra fogja egybehivni és e tanácskozmánytól bizonyára többet várhatnak vasiparosaink mint a most tartott közös osztrák magyar értekezlettől, mely csak a lajtántuli vasiparosok érdekeit helyezte előtérbe, mint ezt a bécsi vastőzsde, és Bécsben székelő mustra-oltalmi hatóság szervezése tanusitja.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(jun. 26-iki számából.)

Árverések: Szathmár jul. 7. Gyurkán Mihály 776 frtra becsült összes birtoka 5 frt 20 kr. követelés végett. — Bád (Krasznam.) jul. 5. Marosán György birtoka. — Deés jul. 15. Morosán Juon tehenei ökrei és juhai. — Páskaháza (Gömör) jul. 5. Buzi János ingóságai. — Kasztoka (Zolyom.) jul. 26. aug. 26. Strba György háza. — Nagy-Enyed jul. 3. aug. 3. Sorompó Sándorné házas telke. — Nádas (Aradm.) jul. 6. aug. 6. Konta Mihály ház és beltelek és ¼ külállományi föld. — Sepse (Pécs) jul. 28. Saskai János ingatlanai. Körtvélyes (Deés) aug. 3. szept. 3. Péter József 500 frtra becsült ingatlana 50 frt 63 kr követelés végett. — Alparéd (Deés) jul. 14. Faur Gavrilla ingatlana. — Zólyom aug. 12. szept. 13. Scheinberger Alajos gőzfürészdéje. — Bogdány (Pestm.) jul. 7. Pollák András ingatlana. — Kolozsvár jul. 24. aug. 24. Kilin Ferencz és neje ingatlanai. — Ny. Bakta (Szabolcsm.) jul. 28. Grósz Abrahámné birtokai. — Szathmár aug. 6. Duna Andrásné háza szőllője és gyümölcsöse. — Vácz jul. 2. Ernyei Udalrik szőllője. — Nagykér (Nyitra) jul. 23. aug. 23. Vaskó Katalin ingatlanai. — Bukocza (Pécs) jul. 26. aug. 26. Csoranka Antalné háza és malma. — Erdőtelek (Heves) jul. 27. aug. 41. Nagy Antal ingatlana. — Szászbongárd (Szamosujvár) jul. 19. aug. 19. Duma Szimion birtoka. — Grünad (Pozsony) jul. 29. aug. 30. Schumann Rozina ingatlana. — Makó jul. 21. aug. 25. Máteffi Pál háza. — Kistelek (Pécs) jul. 17. aug. 17. Kovács Elek háza és két negyed telke. — Gyüd (Pécs) jul. 28. aug. 28. Oldi István ingatlanai. — Őrmező (Szabolcsm.) aug. 2. szept. 1. Debrei János ingatlana. — Arad jul. 28. aug. 28. Neczin Alexa ingatlana. — O-Világos jul. 28. aug. 28. Krisan Gyorgye 350 frtra becsült összes ingatlana 7 frt 50 kr követelés végett. — Mohács jul. 30. aug. 30. Pisz József háza és mellépülete. — B. Hunyad jul. 29. aug. 30 Pócs István és neje ingatlanai. — Szászváros jul. 30. aug. 30. Nagy Imre ingatlanai. — Nagyvárad jul. 1. aug. 1. Hegedüs Ferencz háza és szőllője. — Szeged jul. 28. aug. 28. Gábriel János ingatlanai. — Kis Tárkány jul. 1. aug. 2. Szentmihályi Lajosné ingatlana. — Szeged jul. 21. aug. 21. Vér Mihály háza. — Derzs (Szathmár) aug. 9. szept. 9. Sámuel Józsefné birtokai. — Dévaványa jul. 30. aug. 30. Olácsi Zsigmond 755 frtra becsült ingatlana. 95 frt követelés végett. — Budapest (Viziváros) jul. 2. d. e. Herold Lipót háza. — Budapest (Krisztina város) jul. 21. aug. 21. Fink Teréz háza. — Bálincz aug. 16. szept. 21. Joanescu Ruszalin ingatlanai. — Bád (Krasznam.) jul. 3. Hengy Juon ingatlanai. — Nagy Kálló aug. 16. Dankó Miklós birtoka. — Lőcs (Pécs) jul. 19. aug. 19. Jilakov Jaksa ingatlanai. — Szalonta (Biharm.) jul. 15. aug. 16. Banyik Jánosné belsősége. — Szeged jul. 27. aug. 27. Házmán Ferdinand háza. — Szászsebes jul. 27. aug. 28. Santein Avram összes ingatlanai. — Nagyrév (Hevesm.) jul. 19. aug. 19. Hrabár Béla ingatlana. — Vasand (Bihar.) jul. 2. Marian György belsősége. — Legénd (Nográd) jul. 1. aug. 11. Dömök József birtoka. — Kis-tárkány (Zemplénm.) jul. 1. aug. 2. Szent Mihályi Lajos összes ingatlana.

Csődhirdetmény. Balajthy József miskolczi timármester ellen; perügy. és tömegg. Bársony János.

Csődmegszüntetés. Porgesz József dunaszerdahelyi lakos elleni csőd magánutoni kiegyenlités folytán be lett szüntetve.

Vizállás és időjárás.

Budapesten jun. 26. 11′ 1″ 0 fölött száraz.
Pozsonyban jun. 26. 8′ 11″ 0 fölött száraz.
M.-Szigeten jun. 26. 2′ 3″ 0 fölött száraz.

NEMZETI SZINHÁZ.

Ma, junius 27-én adatik:

Huszár-csiny.

Eredeti vigjáték 3 szakaszban, dalokkal. Irta Vahot Imre. A dalok zenéjét szerzette Böhm G.

Személyek:

Virág Marczi, közhuszár —	Tamássy
Borcsa, markotánypsnő —	Blaháné
André, franrzia chasseur-káplár — — — —	Karikás
Mogor, huszárőrmester —	Komáromy
Kardos Józsi,) közhuszárok	Leövey
Vékonv Ignácz,)	Körösmezei
Csaplár — — — —	Sántha
Csaplárné — — — —	Nagy Julcsa
János gazda — — —	Benkő
Gaszdasszony — — —	Szirmainé

Magyar huszárok. Franczia chasseurök. Markotányosnők. Czigánybanda. Történik: 1809-ben, Győr vidékén.

Kezdete 7 órakor, vége 10-kor.

Budai szinkör.

TEMESVÁRY LAJOS igazgatása alatt.

Vasárnap, junius 27-én adatik:

Orpheus az alvilágban.

Vig operette Ofenbachtól 4 felvonásban.

Kezdete 7 órakor vége 9 után.

Felelős szerkesztők: Csávolszky Lajos, Oláh Károly, Szederkényi Nándor.

Fülorvos **Dr. Lichtenberg Kornél** rendel Béla-utcza 3-dik szám, 11—12-ig, 2—3-ig.

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül a

REVALESCIÉRE du BARRY

által

Londonból.

26 év óta egy betegség sem állhat ellent ezen izletes, az egészségre szolgáló eledelnek, és ez bebizonyul valamint a felnőttek ugy a gyermekeknél is, minden más orvosság és költekezés nélkül a gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártya-, lélekzés-, hólyag- és vesebajoknál, eltávolit gümőkórt, aszkórt, asthmát, köhögést, emészthetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyeret, vizkórt, lázt, szédelgést, véráramlatot, fülzúgást, rosszullétet és hányást még a terhesség alatt is, diabetest, mélakórt, elsoványodást, köszvényt, csuzt és sápkórt. Kivonat azon 76,000 tanusitványból, melyek szerint tökéletes kigyógyulás következett be oly nyavalyákból, melyek minden gyógyszernek ellentálltak, s közöttük igen magas állásu egyénektől, mint: dr. Wurzer tanár s orvosi tanácsos-, dr. Angelstein-, dr. Schoreland-, dr. Campbell-, dr. Dédé tanár-, dr. Ure-, Castlestuart grófnő-, marquise de Brehan-, Isenstein herczeg-, Mensdorff-Pouilly volt miniszterelnöktől, kivánatra bérmentve küldetnek meg.

64,210. sz. bizonyitvány.

Nápoly, 1862. april 17.

T. cz. ur! Májbetegségem végett hét év óta iszonyu elsoványodásnak és mindenféle bajoknak voltam kitéve. Képtelen voltam irni vagy olvasni; testemen minden ideg reszketett, rosz emésztési tehetség és folytonos álmatlanság gyötört s szünet nélkül ingerült állapotban voltam, mely engem ideoda hányt-vetett s pillanatig sem találtam nyugtot; emellett búskomorság szállt meg. Sok orvos hasztalan müködött anélkül, hogy nékem enyhülést szerzett volna. Már-már kétségbeesve az ön Revalisciere-t próbáltam meg, s most istennek hálát adék ezért. A Revalesciére a legfőbb dicséretet érdemelte ki; ez hozta meg nekem tökéletes egészségemet, annyira, hogy társadalmi állásomat ismét elfoglalhattam. Legbensőbb köszönetemet nyilvánitván, maradok tiszteletteljességgel

De Bréhan marquisnő.

65.810. sz. bizonyitvány.

Neufchateau (a Vogesenekben) 1862. dec. 23.

17 éves lányom havitisztulásainak kimaradása által szörnyü idegromlásban az ugynevezett vidatáncz legfőbb fokában szenvedett; az orvosok máris kétkedtek a segély lehetőségén. Azóta, egy barátom tanácsa folytán, a Revalesciére-vel tápláltam s e kitünő tápszer őt, mindenki bámulatára, tökéletesen helyreállitotta. Most egésséges. Felüdülése nagyon feltünt, s mindazon sok orvos, kik e nyavalyát orvosolhatlannak nyilvánitották, most bámulnak, hogy leányomat tökéletesen kigyógyulva bajából, fris egésségben látják.

Martin,
officier comptable en retraite.

Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek- és gyermekeknek 50-szeres árát megtakaritatja gyógyszerekben.

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2,50 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 frt, 24 fns 36 frt. — Revalesciére-biscuitek szelenczékben 2 frt 50, és 4 frt. 50 kr. — Revalesciére-chokolade por és tábla-alakban 12 csészére 1.50, 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 frt, 576 csészére 36 frt. — Kapható: Barry du Barry és társánál **Bécsben, Wallfischgasse 8. sz.** Pesten: Török József ur gyógyszerész urnál. — Aradon: Tones F. és társánál, Debreczenben, Mihálovics István gyógysz.; Eszéken: Dávid Gyula gyógysz., Nagy-Kanizsán: Lovak Károlynál, Kassán: Wondraschek Károll gyógysz.! Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömötörnéy Pozsonyban: Pisztói Felixnél, és Söltz Rezső gyógyszerész., Székes-Fehérvárott: Dieballa Györgynél, Sopronyban: Voga A. gyógysz., Temesváron: Pap József városi gyógysz., Ujvidék: Grossinger C. B., és Ernst János gyógysz., Warasdin: dr. Halter A. gyógysz., Wersetzen: Fischer Móritznál, Zágráb: Irgalmasok gyógyszertárában. Azonkivül a bécsi ház postautalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

Hölgyeknek nélkülözhetlen!

RAVISSANTE

Dr. LEJOSSE-tól Párisban.

Csak a hivatalosan megvizsgált méregmentes, tiszta és teljesenártalmatlan

RAVISSANTE

bir azon erővel, az emberi bőrt minden sérüléstől megmenteni, utóbajoktól megóvni és szépséget és ifjuságot biztositani. Ha a Ravissante naponkint egyszer az ujjhegygyel az arczra vagy más testrészre dörzsöltetik, már a törülkezés után tapasztalható a majdnem csodálatos hatás. Az arezon támadt ránczok és himlőhelyek elsimmittatnak. A Ravissante ifju arczszint idéz elő, a bőrt fehériti, frissiti és finomitja; eltávolit legrövidebb idő alatt szeplőt, májfoltokat, orrvörösséget, s a bőr minden tisztátalanságait.

Már az első kisérlet után elhatározzák a t. hölgyek, jövőre csupán csak Dr. LEJOSSE világhirü „Ravissante"-ját használni.

Egy üvegtok ára 1 frt 50 kr és 2. 50 kr.
Postai küldésnél 20 krral több.

Kapható nagyban és kicsinyben Budapesten;
Dr. LEJOSSE főraktárában, király-utcza 15. I. 19.
Raktár Budapesten:
HATSCHEK MIKSA látszerész urnál, váczi-utcza 8. sz.
Vidéki raktárak következő gyógyszerész uraknál:

Arad: Elias Ármini	*Pécs*: Sipőcz I.
B.-Csaba: Badits Sándor.	*Pozsony*: Pisztory Felix.
Brassó: Morscher F. V.	*Pancsova*: Graff W. H.
Debreczen: Göltl Nándor.	*Szabadka*: Szigethy József.
Eger: Köllner Lőrincz.	*Szeged*: Barcsay Károly.
Eszék: Dienes J. G.	„ Kovács László.
Győr: Gömbös László.	„ Vargha Antal.
Kassa: Hegedűs Lajós.	*S.-A.-Ujhely*: Pintér Ferencz.
Kolozsvár: Valentini Adolf.	*Szathmár*: Bossin József.
Miskolcz: Dr. Csáthy Szábó J.	*Sz.-Fchérvár*: Dieballa y.
M.-Vásárhely: Fogarassy D. J.	*Szombathely*: Pillich Fer.
Makó: Nagy Adolf.	*Temesvár*: Pap József.
Nándorfehérvár: Dilber I.	*Versecz*: Moldoványi Sándor.
N.-Szeben: Albrecht A.	*Zágráb*: Mitlbach Zsigmond.
Nyiregyháza: Tirscher Gyula.	*Zimony*: Treschtsik Károly.

☞ Vidéki rendelmények e legszigorubb titoktartás biztositása mellett utánvéttel eszközöltetnek. 19

INGYEN,
sőt levélbeli kivánatra
még bérmentve is!
készséggel szolgáltatik mindenkinek
leggyönyörűbb
női ruhakelmék
nagyválasztéku mintagyüjteménye
HAMBURGER ADOLF
divatárukereskedésében
IV., koronaherczeg-(úri)utcza 8. sz.
BUDAPESTEN.

Főnyeremény 200,000 frt,
legkisebb nyeremény 195 ft.
Folyó évi julius 1-én 1875.

történik a kormány által alapitott s biztositott cs. kir. 1864. évi jutalomdij-kölcsön nagy huzása **42 millió frt.** összegben.

A kölcsön nyeremények közt, a következő nagy nyeremények foglaltatnak: 200.000 frtjával, — 150,000. 50,000 25,000, 20,000, 15,000, 10,000, 5,000, 2000, 1000, 500 s. a t. forintjával, és 195 frt minden kihuzott sorsjegy legkisebb nyereménynyel.

Semmi másféle kölcsön-sorsjáték nem nyujt oly nagy nyeremény-előnyöket, mint ez, s mindenkinek alkalom adatik, csekély betéti összeggel a 200,000 frt. megnyerhetésére.

Egy sorsjegy ára sorzat- s nyerszámmal 2 frt, 3 sorsjegyé 5 frt, 7 sorsjegyé 10, 15 sorsjegyé 20 frt. o. bankjegyekben.

Megrendelések, a pénzösszeg beküldése mellett, gyorsan, lelkiismerettel s bérmentve eszközöltetnek; minden megrendelőnek a sorsolási hivatalos alapterv mellékletetni fog, valamint felvilágositással szolgálandunk s a végbement huzás után a nyereménylajstrom minden részvevőnek ingyen küldetik meg, s a nyeremények azonnal kifizettetnek. A megrendelések közvetlen az alóirt kereskedői házhoz intézendők.

Breycha J., M. m. Frankfurtban, (Pestalozzistrasse 8.)

Revolverek

következő

kitünő nemeit:

		Caliber 7 m/m	9 m/m	12 m/m
Hatlövetű Lefaucheux marokrevolver . . .	frt	6.50	9.—	—.—
„ Mignon zsebbeli revolver, sima,	„	7.50	—.—	—.—
„ „ „ diszesen vésett	„	9.—	—.—	—.—
Lefaucheux revolverek.				
Hatlövetű simák, vont csővel	frt	8.—	10.—	12.—
„ egyszerűen vésett, vont csővel	„	10.—	12.—	14.—
„ diszesebben vésett és berakott nemei	„	15—20	17—24	19—28
Szilárd, sima, tizlövetű	„	22.50	25.—	—.—
Készen töltött töltények száza	„	2.50	3.—	3.50
Lancaster (középen gyuló) revolverek.				
Hatlövetű sima, szilárd készitmény	frt	15.—	18.—	22.—
„ finomabb kiállitásuak, vésve . .	„	16—20	20—26	24—30
Készen töltött töltények száza	„	4.—	4.50	5.—

Szabályszerű hadi revolver, gyalogsági tiszt számára frt 26.—, szintén ilyen lovassági tisztnek frt 27.—, közlegénynek frt 25.—.
Töltények száza a gyalogsági tiszt-revolverhez frt 6.50, a lovassági revolverhez frt 6.—.
Werndl hátultöltő vont ismétlő golyófegyverét medve, vadkan, szarvas, túzok s egyéb nagy vad vadászatára, nyolcz egyszerre berakható s egy negyed percz alatt elsüthető tölténynyel. Hossza 40", sulya 6½ font, ára frt 52.—, szuronynyal frt 60.—
Vadászfegyvereket, Lefaucheux és Lancaster-töltényeket, s a vadászat minden egyéb kellékeit, melyekről bérmentve szolgálnak rajzokkal ellátott árjegyzékkel, ajánlják

KERTÉSZ és EISERT Budapesten, Dorottya utcza 2

☞ Irásbeli megbizások utánvét mellett gyorsan eszközöltetnek.

T. cz. Török József urnak
Budapesten.

Juhászunk négy hét óta köszvényben szenvedett, minden lehető szereket felhasznált, még a gyepmesternek is kellett számára irt késziteni, miért is nevetség tárgya lett, hogy magát ily kezekre bizta. Végre rábeszeltem őt, hogy a nekie már hetek óta ajánlott **köszvényvásznat** használja, és Istennek hála, már négy napi használat után czizmáit felhuzhatta és ismét a juhászatba mehetett, hol már négy hete nem volt.

Dicső eszme volt ezen **köszvényvászon** feltalálása. Isten jutalmazza meg a feltalálót, ki oly sok ember szenvedéseit enyhiti.

Kérek egy szegény anya részére egy darab **köszvényvásznat** az ide mellékelt összegért e czim alatt küldeni:

Czitkovics Ignácz,
98 **gazdász, Fülöpmajorban, u. p. Nagy-Kanizsa.**

Női szükségletek
és
DIVATÁRÚK.

Az idényre való legujabb selyem- és ruhakelmék, női készülékekben párizsi és berlini minták szerint a legfinomabb és izlésteljesebb, ugyanis: ruhák, ködmenyékék, talmák, mellényékék, fichük (nyakkendőcskék) stb. meglepőleg olcsó árakon,

Megrendelések pontosan teljesitettnek. Gyászruhák 8 óra alatt készittetnek.

Női divatáru-raktár
a „bécsi világtárlathoz"
Budapest, hatvani-utcza 2. sz. 64

Angol patent kerti-fecskendők

a bécsi világtárlaton kitünőknek bizonyult neme, melyek eső alakjában, vagy egyes erős sugárban meglepő távolságra szökteivén a vizet, üvegházakban, kertekben, sőt tüzveszély alkalmával előnynyel használhatók.

Kisebbek frt 10.80, nagyobbak frt 14.—, nagyok és egész nagyok frt 17.— és 22.— darabja.

☞ **Angol vállba függeszthető szivar-tárak** ☜ a szivarkészlet elhelyezésére utközben és kirandulásoknál, sárga erős sima tehénbőrből 25, 50 és 75 darabnak, frt 3.30. 4.50, 6.30.

Párisi üveg légyfogó-boriték. Párisi minta szerint készült igen leleményes uj **önműködő készülék** a legyek nagy mennyiségű, nem undoritó, biztos fogásához. Darabja utasitással 50 kr., csomagolás 25 kr.

Francia szinházi látcső mint távcső, szinházban, mint kirándulások nál, és utközben egy iránt előnynyel használható, mivel változható három üveglencsével van ellátva, közel fekvő, távolabb, és legnagyobb távolságokra. Darabja vállszijjal ellátott tokban 26 forint.

☞ **Igen jutányos három kivonatu egyes távcső darabja 6 frt 50 krajczár.**

☞ **Perry és társa londoni dugaszhuzója** a legtökéletesebb szerszám, bármely dugaszt, ha még oly erősen van is beszoritva, könynyűséggel az üvegből kivenni. Darabja utasitással frt 1.90.

Baroscop, uj találmányu, az időjárást előre biztosan jósló, egyszersmind **hévmérővel** is ellátott légmérő (barometer). Darabja frt 1.85.

KERTÉSZ és EISERT
Budapesten, Dorottya-utcza 2. sz.

☞ Irásbeli megbizások gyors kivitele. Kimeritő árjegyzékek bérmentve.

Stobkbauer Jozefa
első magyar
nádszék fonó-üzlete
és
fénymázoldája
Budapest, lipótvárosi templomtér 11. sz. a.

ajánlja magát minden e szakba vágó munkák pontos, gyors és legjutányosbb áron való kivitelére.

Minden versenyt felülmul
☞ A ☜
gyorssajtó-nyomda,
MONOGRAMM- és DOMBORNYOMÓ INTÉZET
☞ **BUDAPESTEN,** ☜
kétszerecsen-utcza 15. szám.

☞ **1000** ☜
negyedrétü első minőségü kenderboriték a czéget reányomtatva
☞ **csak 2 frt. 80 kr.** ☜
1 rizma negyedrét postapapir 960 iv a czéget reányomtatva
☞ ☞ **csak 7 frt.** ☜ ☜

	frt.	kr
1 rizma iroda-papir a czéget reányomva csak	3	—
1000 dombornyomásu pecsétmárkák egyszinük	1	80
1000 „ többszinü	2	30
1000 felhatalmazvány vagy adóslevél csak	5	—
100 levél legujabb monogrammokkal 3 szinben	—	80
100 boriték legujabb monogrammal	—	80
100 levélpapir névvel, feketére nyomtatva .	—	60
100 elegáns látogatójegy egy sorral	—	40
100 8-rétü számlák nyomással csak	—	50

☞ **A vidékről történő** ☜
megrendelések utánvétel utján pontossan teljesittetnek.

Ügyvédek számára:

100 iv zálogol. jegyzőkönyv	1.50	100 darab meghatalmazás . .	60
100 iv költségjegyzék	1.80	100 darab kötelezvény	60
100 iv csődkereset	1.—	500 iv 8-rét intólevelek . .	3.50
100 iv váltókcreset	1.—	1 rizsma Conzeptpapir . . .	1.75
100 iv kielég. végrehajt. kérv.	1.—	1 rizsma irodapapir. . . . . . . 2 frt.-tól	2.50-ig
100 iv bizt. végrehajt. kérv.	1.—		
100 iv sommás kereset . . .	1.—	1 rizsma kék irodapapir . . . . nyomattal	3.50
100 dar. árverési hirdetmény	60		
100 darab váltóóvás	60	1000 negyedrétü sárga boriték nyomattal	3.50
100 darab itélet	60		

VODIÁNER F.
nyomdatulajdonos
(**Budapest, megyeháztér 9. szám.**
ajánlja jól berendezett nyomdáját mindenféle e szakba vágó nyomtatványokra és azoknak csinos, correct és olcsó ároni elkészitésére,

Postautján leendő megrendelések pontosan teljesittetnek.

10,000 mázsa
vaspályasin vasgerendák
helyett mindennemü hosszuságban legjutányosbb áron kaphatók
Kohn A. M.-nál.
Budapesten IV. ker. Mozsár utcza 10 sz. a.

ROBEY & Comp

mezőgazdasági gépgyárnokok

Angliából,

Budapesten, ülői-ut 1. sz. a.

ajánlják nemcsak külföldön számosan 1-ső érmekkel és dijakkal kitüntetett, de főkép Magyarországon a legjobbaknak elismert

gőzmozdony-
és
cseplőgépeiket,

melyek **tartósságra, munkaképességre** és **munkaminőségre** nézve minden más hasonló czélra készült gépeket felülmulnak, nagy készletet tartanak az **uj találmányu 2 lovas sorvetőgépekből,** melyek 13 sorosak és meglepő olcsók,

kaszáló- és arató gépekből,
angól és amerikai lógereblyék

szelelő és **konykolyválasztó rostákból, szecska-** és **répavágókból** és minden más a gazdasági gépszakmába vágó eszközökből.

Vizmentesitési terveket készitenek és ezekhez szükséges gépezeteket legolcsóbban szállithatják.

Robey & Comp. Budapesten.

Kanitz C.
papirkereskedése
Budapest, Dorottya-utcza 12. sz.
ajánlja dusan felszerelt raktárában
levélpapirokat, borítékokat, iró rajz- és csomagló- papirokat.
Látogató-jegyek, eljegyzési- és esküvői meghivások rendkivüli olcsó áron elkészitettnek.
Levélpapirokat és boritékokat szines monogrammal mindenkor divat szerint készen tartunk.
Ügyvédek számára nyomtatványokat **üzletileveleket, negyedrétü boritékokat stb. amerikai gyórssajtóval** elkészitve mindenkor készen kapható.
A legujabb találmány tinta-irón. 20—40 kron ugyszintén **holyagpapir legfinomabb** gyümölcs bekötésére nagy választékban kapható.
☞ Megrendelések vidékről utánvét mellett pontosan eszközöltettnek. ☜

EPILEPSIE-T
(Nehézkórt) gyógyít levélben *Dr. KILLISCH,* szakorvos Drézdában, Wilhelmsplatz 4. (ezelőtt Berlinben.)
A siker százankint felmutatható. 71

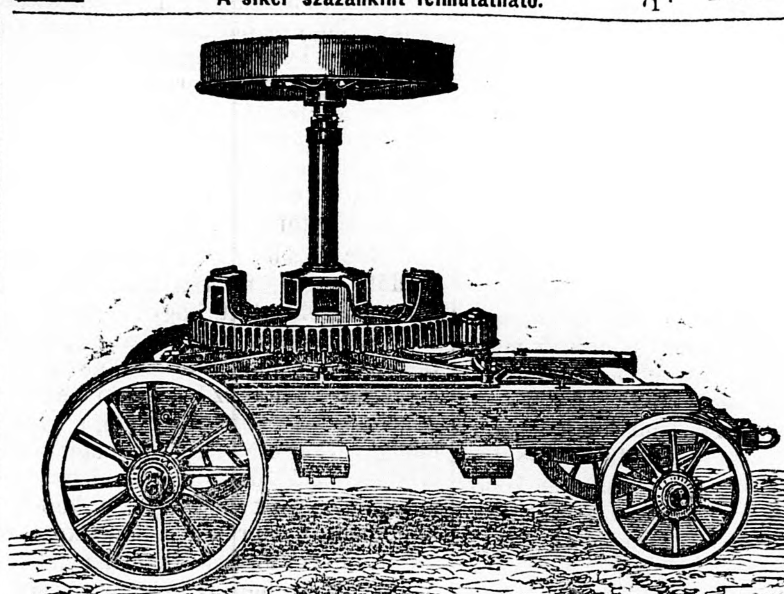

1 frttól 100,000 frtig.

Pénz-előlegeket
sorsjegyekre, állampapirokra, arany, ezüst, ékszerek, letéteményekre stb. a legjutányosbb feltételek mellett ad
Deutsch Armin
legrégibb
budapesti előlegezési üzlete,
sütő-utcza 1. sz. a ref. iskolaépületben, ezelőtt Károly-utcza.
☞ Sorsjegyek és igérvények minden huzáshoz kaphatók. ☜

1 frttól 100,000 frtig.

A
KOMLÓKERTBEN
Parragh Gábor borcsarnoka
egjelesebb **hegyi borainkból**: Tokaj-Hegyaljáról, Somlyóról, Neszmélyről, Badacsonyból, Egerből Visontáról stb.;
izletes s házias magyar konyha
ebédre és vacsorára;
a fővárosban **egyetlen egy magyar daltársulat BAKONYI ISTVÁN** igazgatása alatt;
és jeles **nemzeti zene** kedélyes szórakozást és élvezetet nyujtani ajánlkoznak a n. é. közönségnek.

☞ Hivatalos kiadásban ☜

következő **TÖRVÉNYEK** és **MINIST. RENDELETEK** megjelentek és kaphatók **VODIANER F.-nél**, Budapesten (megyeháztér 9. sz.) valamint minden könyvárusnál:

		frt	kr.
1875. évi Törvénygyüjtemény I. s II. f. -- füzetenk. ára	—	frt	50 kr.
1875. „ „ zsebkiadás I. füzet	„ —	„	50 „
1875. „ **Ministeri Rendeletek Tára** I. füzet.	„ —	„	50 „
Az összes bélyeg-, illeték- és adó-törvény (német nyelven legközelebbi időben)	„ —	„	50 „
Kereskedelmi törvény tárgymutatóval	„ —	„	80 „
Ugyanaz **német** nyelven	„ —	„	80 „
Választási törvény	„ —	„	20 „
Ugyanaz **német, tót** és **román** nyelven egyenk.	„ —	„	20 „
Birói ügyviteli szabályok	„ 1	„	20 „
A földadó szabályozásról (kataster)	„ —	„	20 „
Ugyanaz **német** nyelven	„ —	„	20 „
1875. A magy. k. földm. ipar- és keresk. min. szabályrendelete **„a mérték-hitelesités körül követendő eljárás részeleteiről"** mintákkal	„ —	„	50 „
Ugyanaz **német** nyelven	„ —	„	50 „
A méter-mérték behozataláról. Zsebkiadás	„ —	„	20 „
Ugyanaz **német** és **tót** nyelven egyenk.	„ —	„	20 „
Ügyvédi rendtartás	„ —	„	20 „
A közjegyzőkről szóló törvény	„ —	„	30 „
Ugyanaz **német** nyelven	„ —	„	30 „

☞ *Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.*

RÖCK ISTVÁN
gépgyára Budapesten, soroksári ut 20. sz.,
ajánlja 6, 8 stb. lóerejü **gőzcséplőgépeit,**
valamint 6 lóerejü zsákoló és tisztitó szerkezettel biró
☞ **cséplő-gépeit és kézi cséplőit.** ☜
Oszlopos járgányait
2. 3, 4 és 6 lóerőre; továbbá közönséges járgányait 1, 2, 3, 4 és 6 lóerőre, és az ezen járgányoknak megfelelő nagyságu szegecses vagy léczes dobokkal ellátott
☞ **cséplő- és egyéb gazdasági gépeit.** ☜

☞ **Minták kivánatra bárhova ingyen és bérmentve.** ☜

Csupán csak **27** kros árúcsarnok
Löbl Frigyes-nél **alapitójánál**
BUDAPESTEN, lipótvárosi templomtér, a található a legolcsóbb bevásárlási forrás.

Ugyanott ujonan érkezett mindennemü legdivatosb ruhakelmék és minden e szakba vágó czikkek bámulatos olcsó áron, azaz csak 27 krajczárért árusittatnak. Vidéki rendelmények pontosan teljesittetnek. 4155

Csupán csak LÖBL FRIGYES-nél — **Budapesten, a lipótvárosi templomtéren.**

☞ **Vidéki rendelmények lelkiismeretesen eszközöltetnek.** ☜

Dr. Handler Mór
orvos-, sebésztudor, szülész és szemész
gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü
titkos betegségeket
1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint
magömléseket,
az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt);
2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), a **nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban;
3) **hugycsőszükületeket:**
4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehérfolyást**, és az onnan eredő
MAGTALANSÁGOT;
5) **bőrkiütéseket;**
6) a **hugyhólyag betegségeit** és mindennemü **vizelési nehézségeket.**
Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és estve 7 órától 8-ig.
Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-ik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.
☞ **Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.** ☜

Budapest, 1875. Nyomadja és kiadja Vodianer F.